

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI UNGHENI

PROGRAMUL DE REVITALIZARE URBANA A MUN. UNGHENI

2019 – 2021

Acest document a fost elaborat în cadrul proiectului nr. 309/2017/M3 „Suport pentru Guvernul Republicii Moldova în implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională a Moldovei 2016-2020 în domeniul politicii urbane și de dezvoltare urbană” (2017 – 2019), implementat de Ministerul Investițiilor și Dezvoltării Economice a Poloniei, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova și Solidarity Fund PL în Moldova. Proiectul este cofinanțat în cadrul programului polonez de cooperare pentru dezvoltare al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Polone - Polish aid.

Guvernul Republicii Moldova
Ministerul Agriculturii,
Dezvoltării Regionale și
Mediului

MINISTERSTWO
INWESTYCJI
I ROZWOJU

Solidarity Fund PL
in Moldova

Polish aid

Primăria municipiului Ungheni

Date de contact:

Persoana responsabilă de revitalizare urbană

Balan Eduard

Telefon: 068136265

Email: viceprimar.balan@gmail.com

Programul de revitalizare urbană a municipiului Ungheni a fost elaborat în baza principiilor de participare, transparență și parteneriat. Programul a fost aprobat la ședința Consiliului Local nr. 2/8 din 29.03.2019

Echipa locală a or. Ungheni a fost sprijinită, în procesul de elaborare a programului, de experții consorțiului "Projekty Miejskie" din Polonia, specialiștii Agenției de Dezvoltare Regională Centruși facilitatorii Centrului de Urbanism din Republica Moldova.

**Agenția de
Dezvoltare Regională
Centru**

Cuprins

I. INTRODUCERE	4
I. 1. Prezentarea generală a localității	4
I. 2. Revitalizarea Urbană în Ungheni	4
I. 3. Conexiunea programului cu documentele strategice și de planificare locale	6
II. ANALIZA MUNICIPIULUI UNGHENI.....	7
II. 1. Determinarea zonelor degradate și a zonei de revitalizare	7
II. 1.1. Delimitarea zonală a mun. Ungheni.....	7
II. 2.1 Diagnoza zonelor degradate	9
II. 2.1.1 Analiza fenomenelor cheie	9
II. 2.2 Identificarea zonelor degradate și a zonei de revitalizare	25
III. ANALIZA APROFUNDATĂ A ZONEI DE REVITALIZARE	29
IV. VIZIUNEA PROGRAMULUI DE REVITALIZARE URBANĂ A MUN. UNGHENI	36
V. PROIECTELE DE REVITALIZARE URBANĂ	39
VI. IMPLEMENTAREA ȘI MANAGEMENTUL PROGRAMULUI DE REVITALIZARE URBANĂ.....	49
VII. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA PROGRAMULUI DE REVITALIZARE URBANĂ.....	52
ANEXE	53

I. INTRODUCERE

I. 1. Prezentarea generală a localității

Municipiul Ungheni este o localitate urbană din Republica Moldova, reședință a raionului cu același nume. Ungheni este situat pe malul estic al râului Prut, în dreptul satului omonim din România, cu care a alcătuit în trecut aceeași localitate.

Situația geografică specială, la intersecție de drumuri, a constituit stimulul pentru ascensiunea Ungheniului la statutul de urbe. Datorită acestui specific al așezării, s-a decis, în anii 70 ai sec. XIX, construcția căii ferate care să treacă prin Ungheni spre Iași.

Prima atestare documentară a Ungheniului este într-un hrisov de la Ștefan cel Mare, datat cu 20 august 1462. Numele inițial al localității a fost Unghiul, deoarece aici Prutul face o cotitură în formă de unghi. Ungheni-Vale este satul istoric, care constituie nucleul orașului. Apelativul și l-a luat de la așezarea sa geografică, în valea Prutului, față de celelalte zone ale orașului.

Actualmente, municipiul Ungheni are circa 39 mii de locuitori, fiind în grupul celor 4 orașe de mărime mijlocie din republică. Ungheniul este un oraș al sculpturilor, aici fiind amplasate peste 70 de lucrări, executate de sculptori din Republica Moldova și de peste hotare, în piatră de cosăuți, travertin și lemn. Este un oraș cu o rețea dezvoltată de șosele și căi ferate, accesibilă din orice direcție. Localitatea are o economie dezvoltată, aici funcționând Zona Economică Liberă cu peste 40 de rezidenți, care activează în diferite domenii industriale. Ungheniul este un oraș verde, iar mândria unghenenilor este aleea cu castani, cu o lungime de aproape cinci kilometri, considerată printre cele mai lungi din Europa.¹

Municipiul Ungheni reprezintă principalul centru cultural și economic în nord-vestul țării, cu noi perspective de dezvoltare. Datorită poziției sale geografice, municipiul Ungheni este numit „Poarta de Vest a Republicii Moldova spre Europa” sau capitala „de Vest” a Republicii Moldova.

I. 2. Revitalizarea Urbană în Ungheni

Revitalizarea urbană reprezintă o abordare complexă (din perspectiva socială, economică, de mediu, spațial-funcțională și tehnică) și inovatoare a problemelor la nivel de zonă a orașului și presupune valorificarea resurselor locale prin soluții creative și promovarea identității locale.

Figura 1. Poziționarea mun. Ungheni pe harta Republicii Moldova

¹ <http://www.moldovenii.md/ru/news/view/taxon/60/id/7786> (accesat la 21.12.2018)

Crearea sistemului de revitalizare urbană în Republica Moldova este un proces inițiat în baza schimbului de experiență în cadrul proiectului nr. 309/2017/M3 ”Sprijinirea administrației publice din Republica Moldova în implementarea politicii regionale prin dezvoltarea urbană integrată și sustenabilă” finanțat de Programul polonez de cooperare pentru dezvoltare al Ministerului Afacerilor Externe al Poloniei – Polish aid. Proiectul este coordonat de Ministerul Investițiilor și Dezvoltării din Polonia, implementat în colaborare cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova și Solidarity Fund PL în Moldova/Centrul de Informare pentru Autoritățile Locale.

Mun. Ungheni este unul dintre cele 9 orașe și municipii din Republica Moldova care a participat și beneficiat de suportul tehnic 2018 – asistență de facilitare și expertiză în procesul de elaborare a programului de revitalizare urbană. De asemenea, în urma concursului de apeluri în cadrul Fondului Granturilor Mici 2018 – ediția Revitalizare Urbană, a Solidarity Fund PL în Moldova, mun. Ungheni a implementat, în perioada mai - noiembrie 2018, proiectul-pilot de revitalizare urbană ”Implicarea civică pentru îmbunătățirea condițiilor de trai în municipiul Ungheni”. Proiectul a cuprins o abordare integrată privind intervențiile de infrastructură - amenajarea spațiilor publice prietenoase pentru toate categoriile de vârstă, dar și acțiuni de mobilizare comunitară, în special, crearea asociației de locatari pentru 4 blocuri multietajate din zona străzilor Porumbescu 3, 5 ,7 și Alexandru cel Bun 32.

La nivel național, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului a elaborat documentul ”Linii Directoare privind Revitalizarea Urbană în Republica Moldova”, sprijinind autoritățile publice locale și alți actori implicați în proces, prin oferirea unui ghid ce va ajuta la înțelegerea conceptului de revitalizare urbană, inclusiv elaborarea Programului de Revitalizare-document ce stă la baza întregului proces. Programul reflectă o analiză complexă a tuturor zonelor orașului din perspectiva a 5 dimensiuni, ceea ce permite identificarea zonelor degradate și ulterior a zonei de revitalizare din oraș. Zona de revitalizare reprezintă teritoriul din cadrul orașului în care vor fi întreprinse măsuri de revitalizare datorită stării degradate în care se află, însă care dispune, în același timp, de resurse de importanță semnificativă pentru oraș și potențial care poate fi valorificat.

În contextul revitalizării urbane, dezvoltarea multisectorială și mobilizarea comunitară reprezintă un obiectiv major al administrației publice locale a mun. Ungheni. Procesul de revitalizare în Ungheni a demarat cu desemnarea persoanei responsabile de revitalizarea urbană în mun. Ungheni (Decizia Consiliului Municipal Ungheni nr. 2/16 din 30.03.2018) – Eduard Balan, viceprimar, și crearea echipei de lucru - Comitetul de Coordonare, format din specialiștii: Lebeda Eugenia, specialist în construcții și Olearciuc Ina, specialist relații cu publicul și mass-media.

Procesul de elaborare a Programului de revitalizare a mun. Ungheni se bazează pe principiul transparenței datelor și informațiilor, consultării și implicării comunității locale. Acest proces a fost realizat în 4 etape de bază, în perioada mai 2018 – martie 2019:

- Delimitarea zonelor orașului și diagnoza în baza indicatorilor clasificați în 5 categorii (social, economic, de mediu, spațial-funcțional, tehnic) pentru identificarea zonei de revitalizare a orașului;
- Analiza aprofundată a zonei de revitalizare, prin consultări cu locuitorii și identificarea resurselor și potențialelor soluții la problemele existente. În acest sens, Comisia Consultativă (constituită din 12 membri: locuitori din zonă, reprezentanți ai Centrului de Tineret din zonă; Centrului de Excelență al Poliției de Frontieră; Asistent Social, Polițistul de sector; tineri voluntari) a avut un rol important în identificarea problemelor, dar și formularea soluțiilor prin valorificarea resurselor din zonă;

- Consultarea publică a Programului de Revitalizare Urbană cu toate părțile interesate, în data de 27 februarie 2019;
- Aprobarea Programului de către Consiliul Municipal, Decizia nr. 1/8 din 29.03.2019.

Procesul a presupus inclusiv organizarea a 8 vizite în teren, în perioada mai – noiembrie 2018, pentru a înțelege situația reală din zonele orașului în raport cu rezultatul diagnozei în baza indicatorilor, dar și pentru a implica locuitorii din zona de revitalizare în proces.

Comitetul de Coordonare, Comisia Consultativă și Persoana Responsabilă de Revitalizarea Urbană au fost sprijinite de facilitatori locali, desemnați în cadrul suportului tehnic 2018, precum și de expertiză din partea echipei din Polonia și Republica Moldova. În perioada octombrie 2017 – decembrie 2018, Eduard Balan a participat la 7 instruirii și 2 stagii de practică în Polonia.

I. 3. Conexiunea programului cu documentele strategice și de planificare locale

Programul de revitalizare urbană se încadrează în prioritățile strategice de dezvoltare ale mun. Ungheni, fiind în corelație cu următoarele documente de politici locale:

Strategia de dezvoltare socio-economică a mun. Ungheni 2014-2020 (Decizia Consiliului Orășenesc nr. 3/5 din 18.04.2014, actualizată prin Decizia Consiliului Municipal nr.6/23 din 23.09.2016) reprezintă instrumentul principal de planificare strategică a dezvoltării mun. Ungheni pentru perioada de până în anul 2020, care promovează principiile dezvoltării durabile la nivel local; consolidarea capacităților administrației publice locale în planificarea participativă; promovarea unei guvernări locale eficiente și responsabile și a unui proces decizional participativ. Programul de Revitalizare Urbană va contribui la realizarea obiectivelor strategice 2 și 3 din Strategie:

- O2. Modernizarea infrastructurii urbane și protecția mediului pentru bunăstarea cetățenilor, și anume prin intervențiile ce țin de reabilitarea infrastructurii urbane din zona de revitalizare și măsurile de mediu;
- O3. Armonizarea serviciilor sociale cu standardele europene, prin proiectele de revitalizare de diversificare a serviciilor din zona de revitalizare și asigurarea accesului la servicii pentru toate categoriile de cetățeni.

Planul Urbanistic General 2014 – 2030 (Decizia Consiliului local nr. 8/17 din 26.09.2014) se referă la viziunea de dezvoltare a mun. Ungheni pentru perioada următorilor 15 ani: un oraș cu grad ridicat de accesibilitate și mobilitate, echipat edilitar, cu zone structurate de locuit, având obiective necesare consolidării identității comunității, pentru performanță economică și socială în condițiile protejării și conservării valorilor naturale și construcțiilor existente. Programul de revitalizare urbană prin intervențiile de infrastructură și măsurile sociale în zona de revitalizare, care este o zonă rezidențială, va contribui la realizarea acestei viziuni de dezvoltare a municipiului.

Planul local de acțiuni pentru mediu al or. Ungheni 2016-2020 (Decizia Consiliului Municipal Ungheni nr. 11/14 din 30.12.2015) vizează în general diminuarea poluării, utilizarea eficientă a resurselor naturale regenerabile și neregenerabile, dezvoltarea educației ecologice și promovarea activităților social-economice cu impact minim asupra mediului natural. Programul de revitalizare urbană prevede un șir de proiecte de mediu, care vor contribui inclusiv la atingerea obiectivelor planului local de acțiuni pentru mediu.

II. ANALIZA MUNICIPIULUI UNGHENI

II. 1. Determinarea zonelor degradate și a zonei de revitalizare

Pentru determinarea zonelor degradate și ulterior identificarea zonei de revitalizare, teritoriul mun. Ungheni a fost delimitat în unități de analiză (zone ale orașului). Toate zonele orașului au fost analizate din perspectiva a 5 categorii de indicatori: sociali, economici, de mediu, spațial-funcționali, tehnici. Datele pentru realizarea diagnozei au fost colectate din diverse surse: Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Ungheni (DASPF), Inspectoratul de Poliție, Direcția Statistică, Oficiul Stării Civile, Agenția Teritorială Ungheni a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, specialiștii în domeniu din cadrul primăriei (specialistul în comerț și transport, inginer cadastral, specialist relații cu publicul, specialist în construcții și drumuri).

Colectarea și prelucrarea datelor la nivel de zone ale orașului a fost o provocare pentru echipă, întrucât majoritatea datelor se regăsesc doar la nivel de oraș/raion.

Ca urmare a diagnozei realizate în baza indicatorilor, echipa de lucru (Comitetul de Coordonare și facilitatorul local) a efectuat 3 vizite în teritoriu, în perioada iulie – august 2018, având drept scop identificarea situației reale în zonele orașului în comparație cu rezultatele diagnozei realizate.

În rezultat, datorită acestui exercițiu complex, a fost posibilă identificarea zonelor degradate și determinarea zonei de revitalizare.

II. 1.1. Delimitarea zonală a mun. Ungheni

Pentru delimitarea zonală a mun. Ungheni s-a ținut cont de recomandările incluse în Planul Urbanistic General și mun. Ungheni a fost sectorizat în 7 zone, după cum se poate vedea și în figura 2:

- **Dănuțeni**, situat la periferia orașului, se află pe malul râului Prut/ la gura de vărsare a râului Bălăești și poartă numele localității inclusă în componența orașului Ungheni în anul 1973. În zonă sunt 24 blocuri de locuit cu 2, 3 și 5 etaje și aprox. 2500 case particulare, numărul cărora este în continuă creștere.

- **Ungheni Vale** reprezintă partea veche a orașului Ungheni fiind situat pe malul râului Prut, din acest motiv este o zonă supusă des inundațiilor. Denumirea provine datorită așezării sale geografice, amplasată în valea Prutului, mai la sud față de celelalte zone ale orașului. În această zonă populația locuiește preponderent în case la sol (în jur de 667 case particulare, 6 blocuri de locuit cu 2, 3 și 5 etaje).

- **Ungheni Deal** este situat mai la vest, în partea opusă față de zona Ungheni Vale, fiind mărginit la nord de lacul Delia, iar la sud de zona Dănuțeni. În această zonă localnicii trăiesc în case la sol.

- **Cartierul Tineretului** este cel mai tânăr cartier din mun. Ungheni, de aici vine și denumirea acestuia. Pe teritoriul cartierului se află cele mai multe blocuri cu 9 etaje și respectiv numărul de locuitori este cel mai mare. Aici se află zona industrială a orașului, întreprinderile fiind parte a Zonei Economice Libere „Ungheni-Business”. Majoritatea populației este angajată în câmpul muncii, dar și cetățeni din localitățile raionului Ungheni și raioanele limitrofe Călărași, Nisporeni și Fălești vizitează această zonă muncind la întreprinderile de aici.

- **Berești** reprezintă o zonă periferică a orașului, unde sunt amplasate aproximativ 460 case la sol, numărul acestora fiind în creștere.

- **Vasilica** reprezintă cea mai periferică zonă a orașului, unde locuiesc în jur de 2000 de cetățeni în aproximativ 670 case particulare, numărul acestora de asemenea fiind în creștere.
- **Centru** reprezintă partea centrală a orașului Ungheni asigurând legătura cu celelalte sectoare ale orașului. În mare parte, în acest sector sunt amplasate blocuri administrative, dar și blocuri locative multietajate și case la sol.

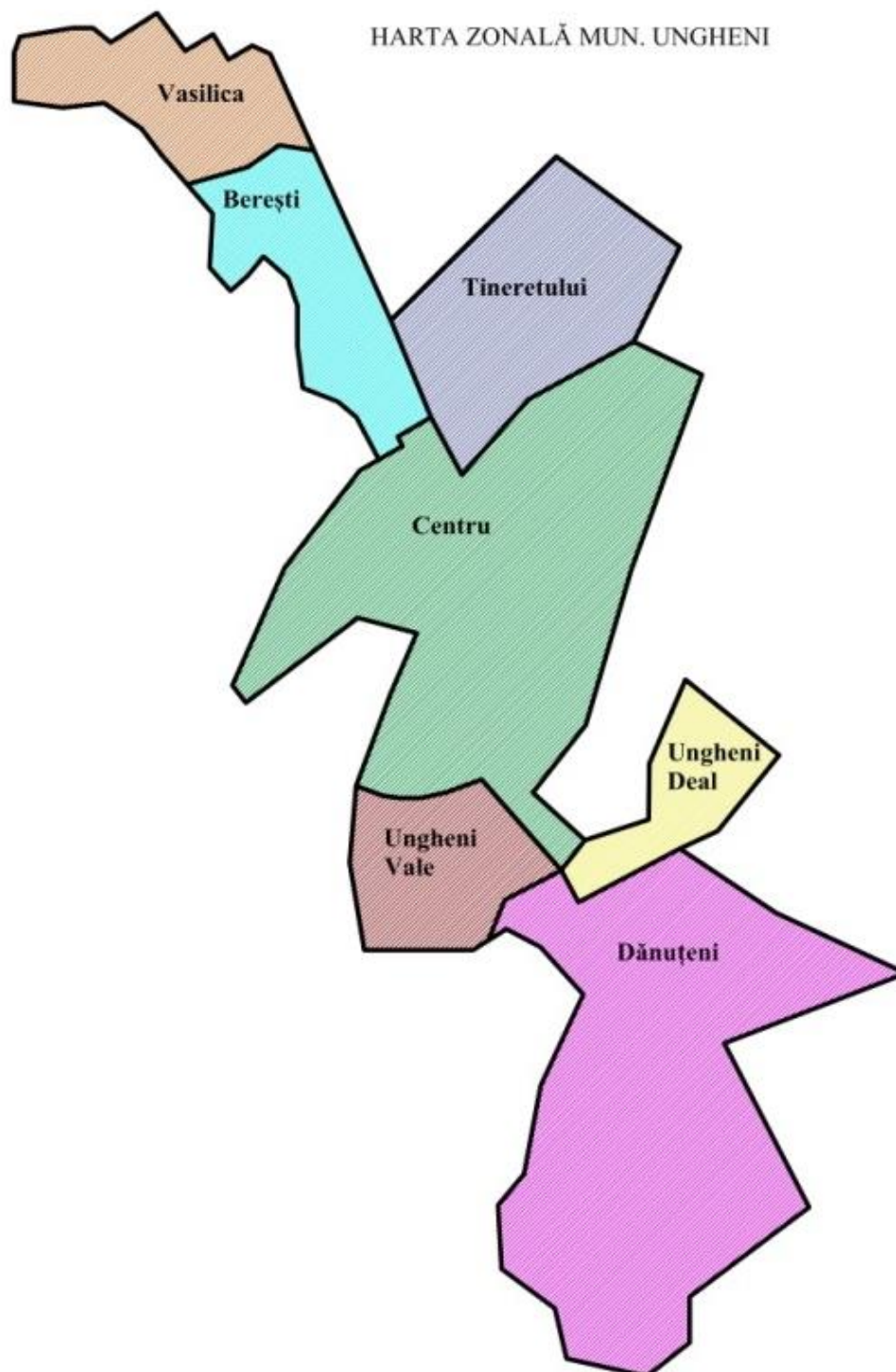

Figura 2. Harta zonală a mun. Ungheni

Pentru comparabilitatea unităților de analiză, la delimitarea zonală s-a ținut cont de suprafața zonelor și numărul populației care locuiește în aceste cartiere, conform datelor prezentate de inginerul cadastral din cadrul primăriei, după cum este indicat în tabelul nr.1.

Tabel 1. Populația și suprafața celor 7 zone ale mun. Ungheni

Nr.	Denumirea zonei	Numărul de locuitori	% din numărul locuitorilor	Suprafața	% din suprafața totală a orașului
1.	Dănuțeni	9280	24 %	4,50 km ²	27 %
2.	Ungheni Vale	2264	6 %	1,42 km ²	9 %
3.	Tineretului	12620	33 %	1,45 km ²	9 %
4.	Vasilica	1976	5 %	1,26 km ²	8 %
5.	Ungheni Deal	2254	6 %	0,73 km ²	4 %
6.	Berești	3870	10 %	1,10 km ²	7 %
7.	Centru	6336	16 %	5,97 km ²	36 %
Total municipiu		38600	100 %	16,43 km²	100 %

II. 2.1 Diagnoza zonelor degradate

Determinarea zonelor degradate a fost realizată prin analiza celor 7 zone delimitate, prin prisma a 5 categorii de indicatori: sociali, economici, de mediu, tehnici, spațiali-funcționali. Pentru a oferi o pondere datelor analizate, fiecare indicator la nivelul zonelor a fost raportat la 1000 locuitori (din totalul la nivel de zonă) și a fost studiat în raport cu media pe oraș pentru a aprecia gradul fenomenelor negative din cele 5 sfere.

Pe lângă datele cantitative analizate, diagnoza are la bază și informații calitative acumulate în urma discuțiilor cu specialiștii pe domenii (polițiști de sectoare; inspecții ecologice; specialistul în comerț; inginerul cadastral; asistentul social; specialistul relații cu publicul; specialistul în construcții, servicii comunale și drumuri), dar în special în urma vizetelor în teren – prin discuții directe cu localnicii privind condițiile de trai și observarea directă a realității din zonele orașului.

Zona degradată reprezintă zona care se caracterizează printr-o acumulare de fenomene sociale specifice, negative, care sunt adițional însoțite de probleme economice, ecologice, tehnice sau funcțional-spațiale.

II. 2.1.1 Analiza fenomenelor cheie

a) Fenomene Sociale

Sfera socială are un rol important în procesul de revitalizare urbană, întrucât omul se află în centrul activităților de revitalizare și tot omul este inițiatorul. Din acest motiv, un accent major a fost acordat fenomenelor sociale din fiecare zonă. Au fost studiate fenomenele negative sociale în baza a 7 indicatori sociali: persoane din familii social-vulnerabile; persoane care beneficiază de ajutor social; persoane cu necesități speciale; numărul de decese; numărul de divorțuri; prezența la alegeri; numărul de petiții către primărie.

Primii 6 indicatori specificați sunt nestimulatori – valoarea sporită a acestora indicând prezența fenomenelor negative sociale în zonă, iar indicatorul privind numărul petițiilor către primărie din contra este stimulator - valoarea sporită indică spiritul civic dezvoltat al cetățenilor și implicarea în viața publică.

În rezultatul informației cantitative disponibile, au fost considerați 5 indicatori de tip social - de bază:

1. Numărul familiilor social-vulnerabile, care indică asupra nivelului de sărăcie în zonă;
2. Numărul persoanelor care beneficiază de ajutor social (ajutor financiar);
3. Numărul persoanelor cu necesități speciale;
4. Numărul divorțurilor, care sunt o consecință a unui nivel de trai scăzut și a problemelor sociale existente în familie;
5. Numărul de decese, care indică asupra procesului de îmbătrânire a populației din zonă.

și 2 indicatori sociali - complementari:

6. Participarea la alegeri, care indică nivelul de activism civic și implicare a cetățenilor în viața publică a orașului.
7. Numărul de petiții către primărie, care vorbește despre interesul locuitorilor la nivel de zone privind problemele comunitare, prin urmare – spiritul civic sporit și implicarea în soluționarea treburilor publice.

În tabelul 2 sunt redați cei 5 indicatori sociali de bază, care au fost raportați la 1000 locuitori (la nivelul zonei), fiecare zonă fiind analizată în comparație cu valoarea medie pe oraș. În tabel, sunt marcate cu culoarea roșie câte 4 zone la fiecare indicator, ale căror valoare este mai mare decât media pe oraș, și indică o intensitate sporită a fenomenelor sociale negative.

Tabel 2. Analiza indicatori sociali

Denumirea zonei	numărul familiilor social-vulnerabile/ 1000 locuitori	numărul persoanelor care beneficiază de asistență socială/ 1000 locuitori	numărul persoanelor cu necesități speciale / 1000 locuitori	numărul persoane decedate/ 1000 locuitori	divorțuri/ 1000 locuitori
Dănuțeni	10,2	11,7	2	5	4
Ungheni Vale	37,5	44,6	7	10	8
Tineretului	6,4	10,5	4	6	5
Vasilica	30,9	33,4	26	11	9
Ungheni Deal	38,4	47,9	10	11	9
Berești	21,4	24,0	3	9	8
Centru	12,3	15,6	13	11	10
Media pe oraș	14,7	18,4	6	7	6

Conform Direcției Asistență Socială – indicatorul familiei social-vulnerabile se referă la familiile monoparentale, familii numeroase (cu mulți copii) – familii excluse sociale sau care sunt supuse riscului de excluziune socială.

După cum se observă în figura 3, analiza indicatorului de bază: numărul familiilor social-vulnerabile, arată că intensitatea fenomenului este ridicată în mod special, în zonele Ungheni Vale și Ungheni Deal, unde numărul acestor persoane este dublu față de media pe oraș.

Acest lucru este condiționat într-o mare măsură de faptul că aceste zone sunt cele mai vechi din oraș, cu multe case în stare deplorabilă, supuse unui risc mare de inundații, construcția caselor fiind interzisă. Ca rezultat populația nouă nu este interesată să locuiască în așa condiții de trai. Aceleași trei zone înregistrează valori mari ale indicatorului ”numărul persoanelor care beneficiază de asistență socială” – și anume ajutor financiar.

Un alt indicator studiat în același sens, este ”numărul persoanelor cu necesități speciale” și indică o stare de degradare a zonelor: Vasilica, Centru, Ungheni Deal și Ungheni Vale.

În consecință, indicatorii analizați indică asupra unui nivel sporit de sărăcie în zonele Ungheni Vale, Ungheni Deal și Vasilica.

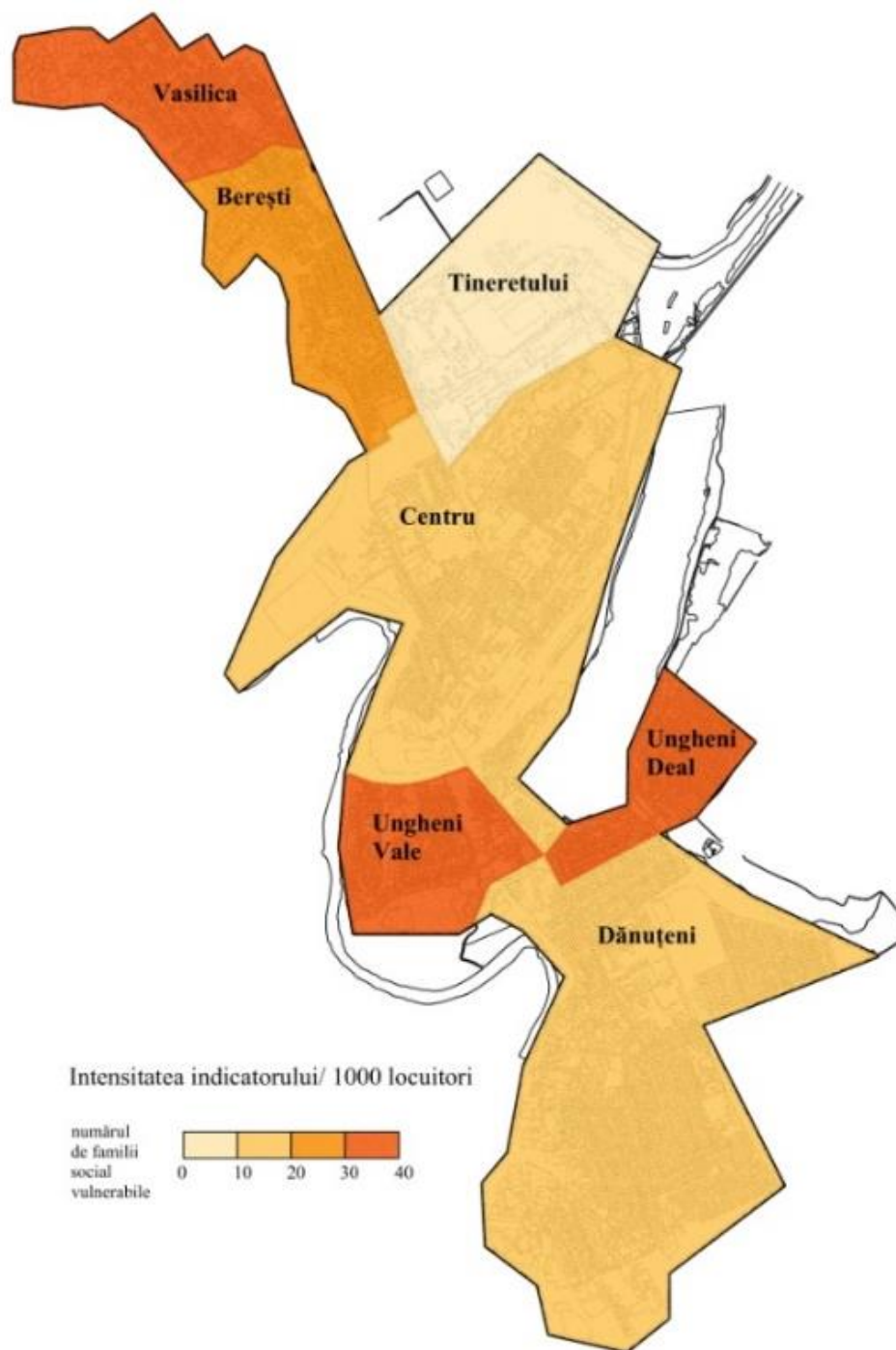

Figura 3. Numărul familiilor social-vulnerabile

Fenomenul sărăciei este în strânsă legătură cu procesul de îmbătrânire a populației, condiționat de procesul intens de migrație din ultimii ani, în special a tinerilor. Copiii ai căror părinți emigrează, rămân de cele mai multe ori în tutela bunicii sau ale altor persoane (rude).

Procesul sporit de îmbătrânire se explică prin numărul mare al persoanelor decedate. Se observă că în zonele Ungheni Deal, Vasilica, Centru se înregistrează cele mai multe decese, și anume în anul 2017, în aceste zone au fost câte 11 decese la 1000 locuitori la nivel de zonă, iar în Ungheni Vale diferența fiind ne semnificativă față de zonele menționate: 10 din 1000 de locuitori, media pe oraș fiind de 7 decese. Un nivel relativ scăzut de decese se înregistrează în zona

Berești(9). Două zone înregistrează valori sub media pe oraș: Tineretului (6), Dănuțeni (5). Conform datelor prezentate de Agenția Teritorială Ungheni a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, cele mai frecvente cauze de deces în Ungheni sunt bolile cardiovasculare, cancer, bolile sistemului gastrointestinal.

Fenomenele negative sociale, în special migrația și sărăcia, provoacă la rândul lor un alt fapt: numărul mare de divorțuri. De cele mai multe ori, familiile în care unul dintre soți este plecat peste hotare, divorțează. Media la nivelul orașului este 6 divorțuri (la 1000 locuitori în 2017), iar în zonele: Centru, Ungheni Deal, Vasilica, Ungheni Vale și Berești se înregistrează de la 10 la 8 divorțuri (la 1000 locuitori la nivelul zonei în 2017).

Ca indicator al activității civice, fiind una dintre măsurile de capital social, este prezența cetățenilor la alegeri. În acest sens a fost studiată participarea locuitorilor la nivel de zone la ultimele alegeri care au avut loc - alegerile prezidențiale din 2016.

Astfel putem vedea pe harta din figura 4, că în zonele Dănuțeni și Ungheni Vale în proporție de 48,80%, Tineret cu 47,78% și Ungheni Deal cu 48,69% prezența la vot este sub media pe oraș (49,04%).

Cu toate că diferența nu este foarte mare, acest factor ne indică nivelul mai scăzut de activism și implicare a cetățenilor în procesul decizional în aceste zone, față de Berești, Centru și Vasilica – unde rata de participare a fost peste 50 %.

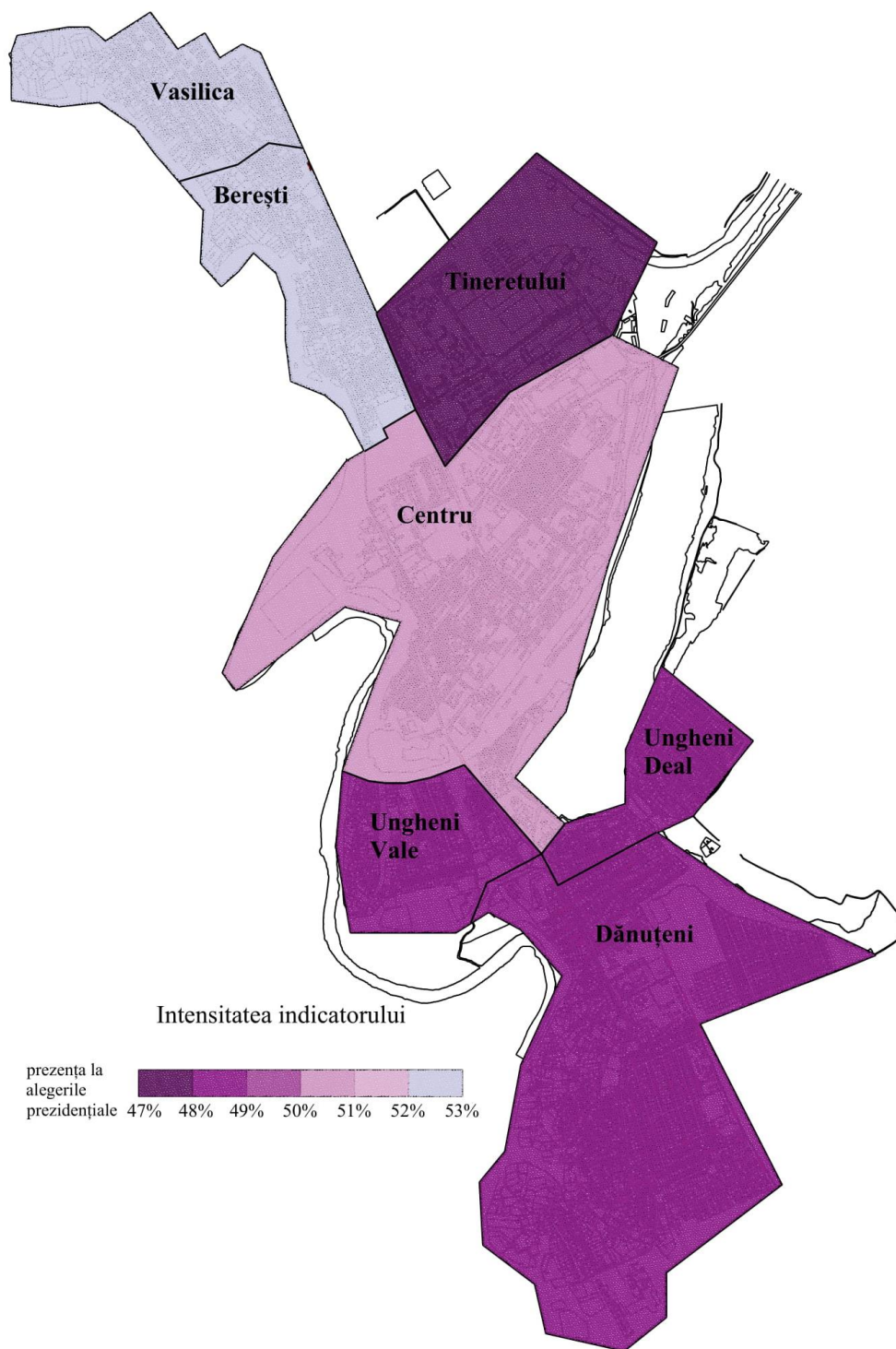

Figura 4. Participarea la alegerile prezidențiale 2016

Un alt indicator care indică nivelul de activism civic este numărul de petiții către primărie. De regulă acest indicator arată implicarea cetățenilor în viața publică, întrucât locuitorii din zonele orașului înaintază petiții către primărie pentru a comunica prezența unor probleme sau solicită anumite soluții în situații specifice. În figura 5 este indicată intensitatea acestui fenomen la nivel de zone. Din totalul de 470 petiții înregistrate în anul 2017 la primăria Ungheni – ceea ce reprezintă 12,2 petiții la 1000 locuitori: 152 petiții au parvenit de la locuitorii zonei Centru adică 24 petiții la 1000 locuitori la nivelul zonei, și doar 15 petiții din zona Ungheni Vale - 6,6 la 1000 locuitori, 25 (6,5 la 1000 locuitori din zonă) – Berești, 28 (12,4 la 1000 locuitori) – Ungheni Deal.

În rezultatul analizei tuturor indicatorilor sociali, cele mai degradate zone sunt: zona Ungheni Vale, Ungheni Deal, Vasilica.

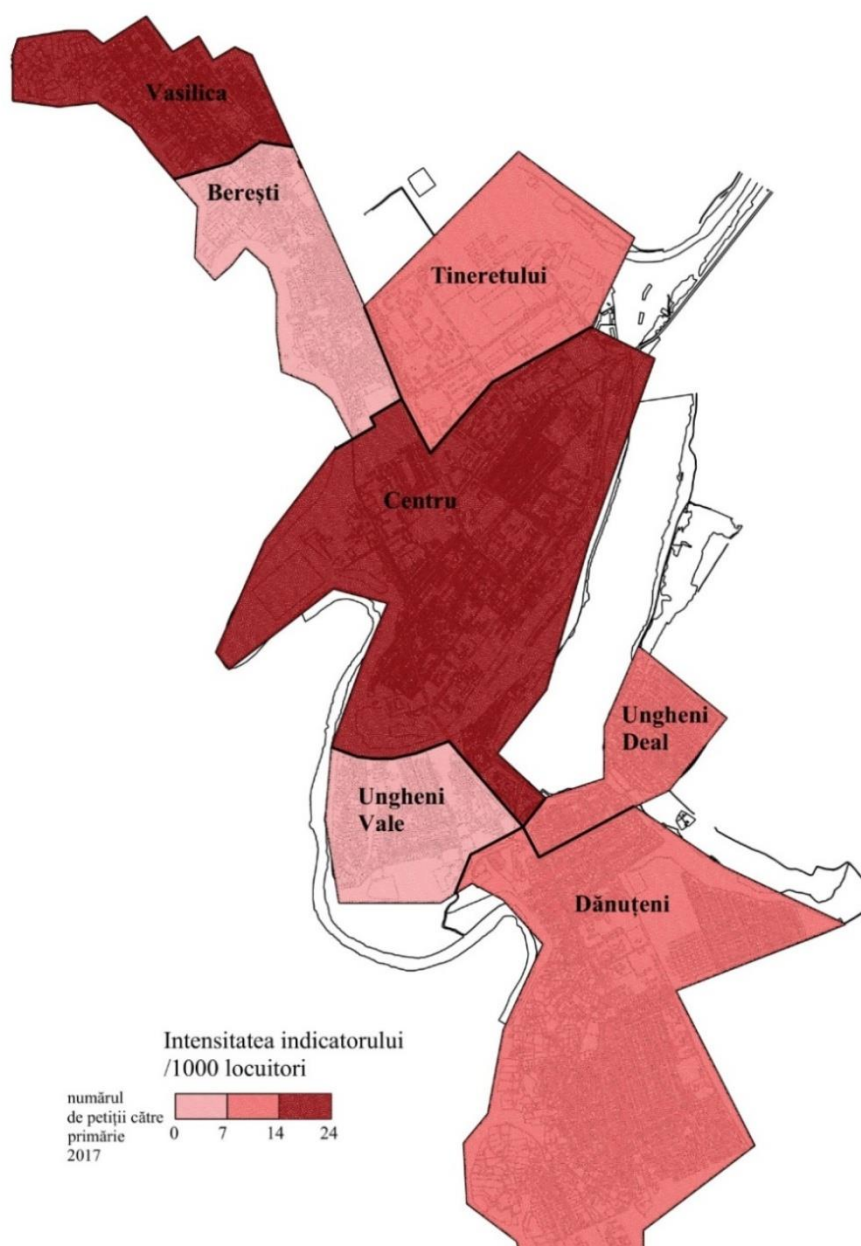

Figura 5. Petițiile înaintate către primărie, 2017

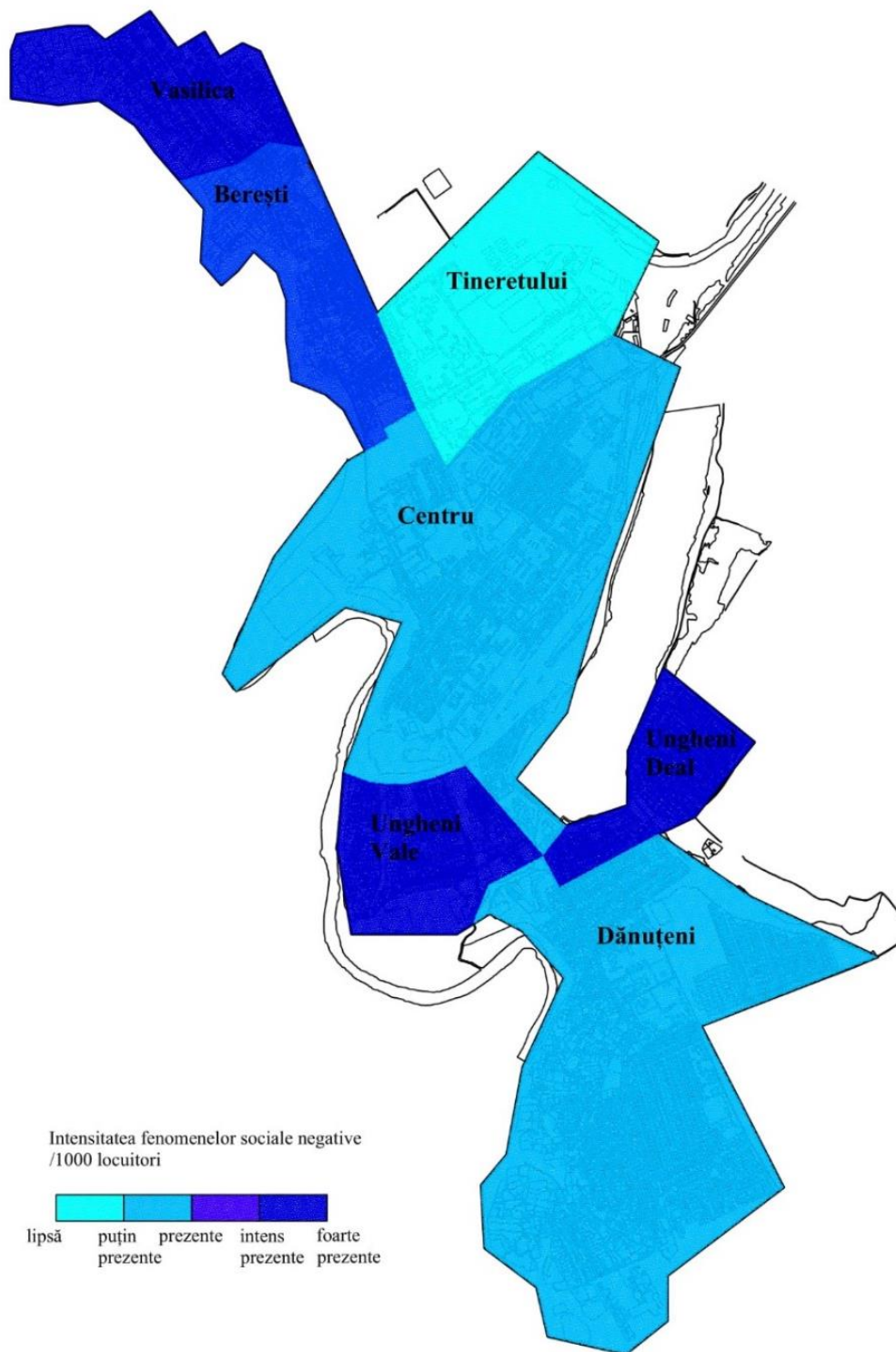

Figura 6. Intensitatea fenomenelor sociale

b) Sfera de mediu

Ritmul rapid al schimbărilor climatice reprezintă una dintre marile amenințări cu care se confruntă societatea și constituie una dintre cele mai mari probleme de mediu, având consecințe negative asupra sănătății locuitorilor, deci și asupra calității vieții cetățenilor, în general.

Rezultatele informației prezentate de către șeful Inspecției pentru protecția mediului Ungheni - Vadim Dadus, arată că nivelul de poluare a aerului în oraș este scăzut, doar în zonele cu un număr mare de autoturisme nivelul este mediu, și anume în zonele: Centru și Tineretului.

O problemă cu care se confruntă toate zonele din oraș este calitatea apei potabile în fântâni și izvoare. Conform informațiilor prezentate anual de către Centrul de Sănătate Publică din Ungheni², este interzisă spre utilizare apa din toate sursele menționate mai sus. Această problemă este condiționată, în special de lipsa sistemului de canalizare (mai ales în zonele: Ungheni Vale, Vasilica, Berești, Ungheni Deal) și poluarea sporită a lacului Delia – zona Ungheni Deal.

Un alt fenomen de mediu este colectarea deșeurilor. La nivelul orașului activează întreprinderea municipală AVE Ungheni, care începând cu anul 2008, se ocupă cu colectarea și evacuarea deșeurilor menajere. Au fost amenajate 88 de puncte de colectare a deșeurilor pe întreg teritoriul orașului. În zonele cu case multietajate, evacuarea deșeurilor se realizează zilnic, iar în zonele cu case la sol, care au încheiat contracte individuale cu întreprinderea, și gospodăriile au primit tomberoane, iar deșeurile sunt evacuate o dată pe săptămână.

Una dintre probleme este faptul că nu toate gospodăriile au contractat serviciile specializate, continuând să evacueze de sine stătător deșeurile în spații neautorizate, poluând astfel apele și zonele verzi (de ex. Ungheni Vale). Conform figurii 7 în zonele Vasilica, Ungheni Deal, Berești, Ungheni Vale lipsesc gunoștile autorizate sau sunt extrem de puține. În același sens, în anumite zone (de ex. Ungheni Vale, Vasilica), din lipsa platformelor amenajate se constată prezența unor gunoști neautorizate.

Fenomenele negative de mediu se datorează inclusiv culturii ecologice scăzute a populației, care nu este implicată activ în acțiuni de salubritate, nu este informată privind riscurile poluării mediului etc.

---

² Sub forma Notelor Informative Anuale către Primăria mun. Ungheni

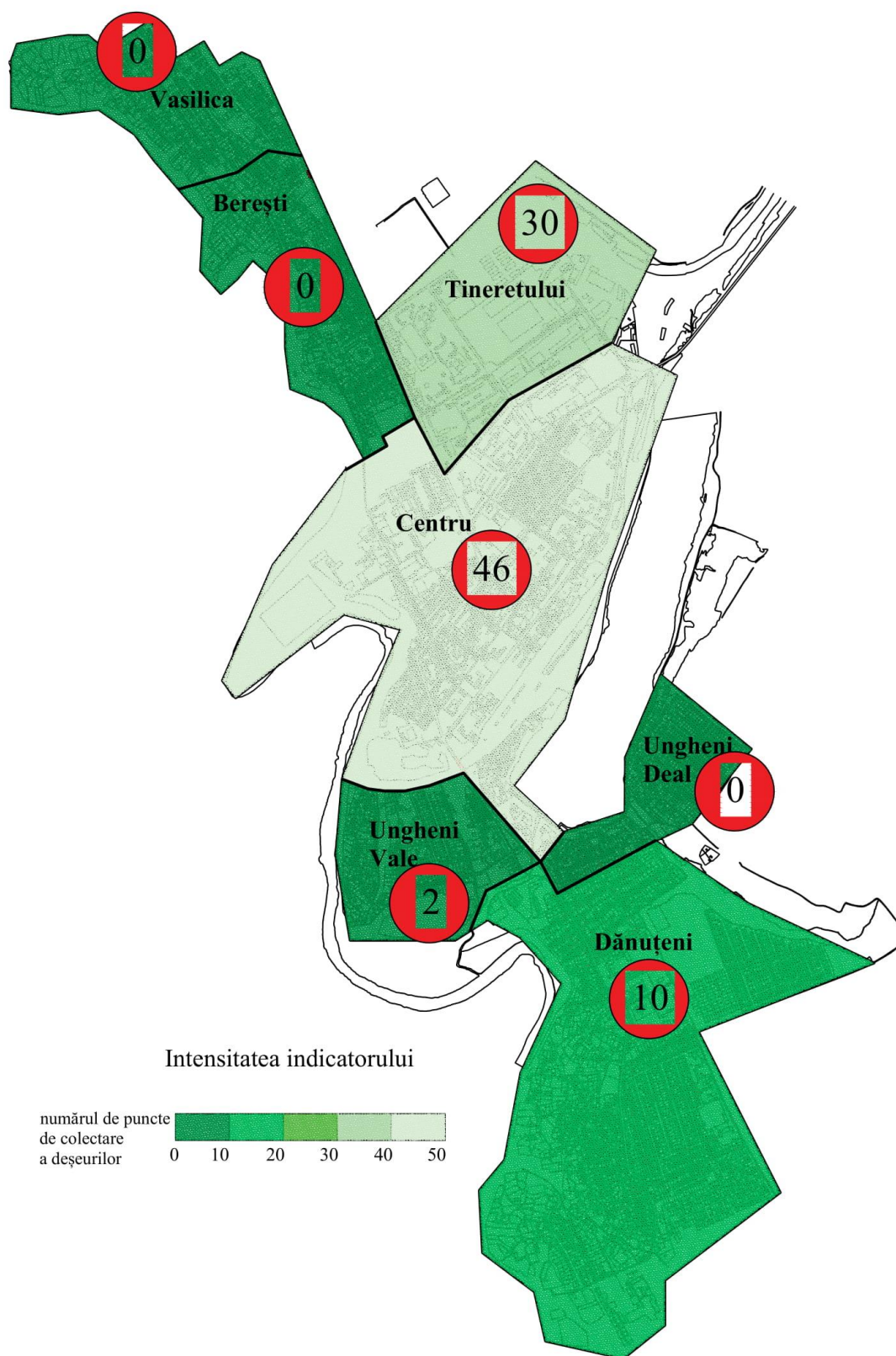

Figura 7. Numărul punctelor de colectare a deșeurilor

c) Sfera economică

Ungheni este unul dintre cele mai active orașe din Republica Moldova, în ceea ce privește atragerea resurselor financiare prin proiecte, alocarea granturilor și investițiilor pentru dezvoltarea economiei și infrastructurii orașului. În perioada 2017-2018 au fost implementate 182 proiecte cu un buget total de 229 728 838,22 lei: din care 195 603 233,65 lei sub formă de granturi și 34 125 604,57 lei contribuție locală.

Au fost create 3 zone economice libere în care activează întreprinderi mixte cu participarea investițiilor străine.

Sectorul economic al orașului Ungheni în anul 2017 a fost reprezentat de cca 509 de agenți economici (comerț și servicii). Cea mai răspândită activitate economică în localitate în 2017, a fost cea de comerț. Astfel, întreprinderile de comerț sunt reprezentate în număr de 469 comparativ cu 40 în sfera servicii.

Conform figurii nr.8 se observă că prezența agenților economici din sfera comercială este repartizată neproportional în diferite zone ale orașului. Astfel au fost identificate zone cu nivel scăzut, mediu și ridicat al agenților economici:

1. Nivel scăzut.

- Zonele Berești și Ungheni Deal – 1-3 agenți economici sau 0,3 și respectiv 1,2 – la 1000 locuitori la nivel de zonă;
- Vasilica – 5 agenți economici sau 2,5 – la 1000 locuitori la nivel de zonă;

2. Nivel mediu.

- Ungheni Vale – 11 agenți economici sau 4,9 la 1000 locuitori la nivel de zonă;
- Dănuțeni – 36 agenți economici sau 3,9 la 1000 locuitori la nivel de zonă;

3. Nivel ridicat.

- Cartierul tineretului – 113 agenți economici sau 9 la 1000 locuitori la nivel de zonă;
- Centru -249 sau 39,3 la 1000 locuitori la nivel de zonă.

Această disproporție indică asupra decalajului de dezvoltare economică a zonelor, și concentrația exagerată a activității economice în Centru, unde se regăsesc și alte facilități (administrative, infrastructură și accesibilitate etc.).

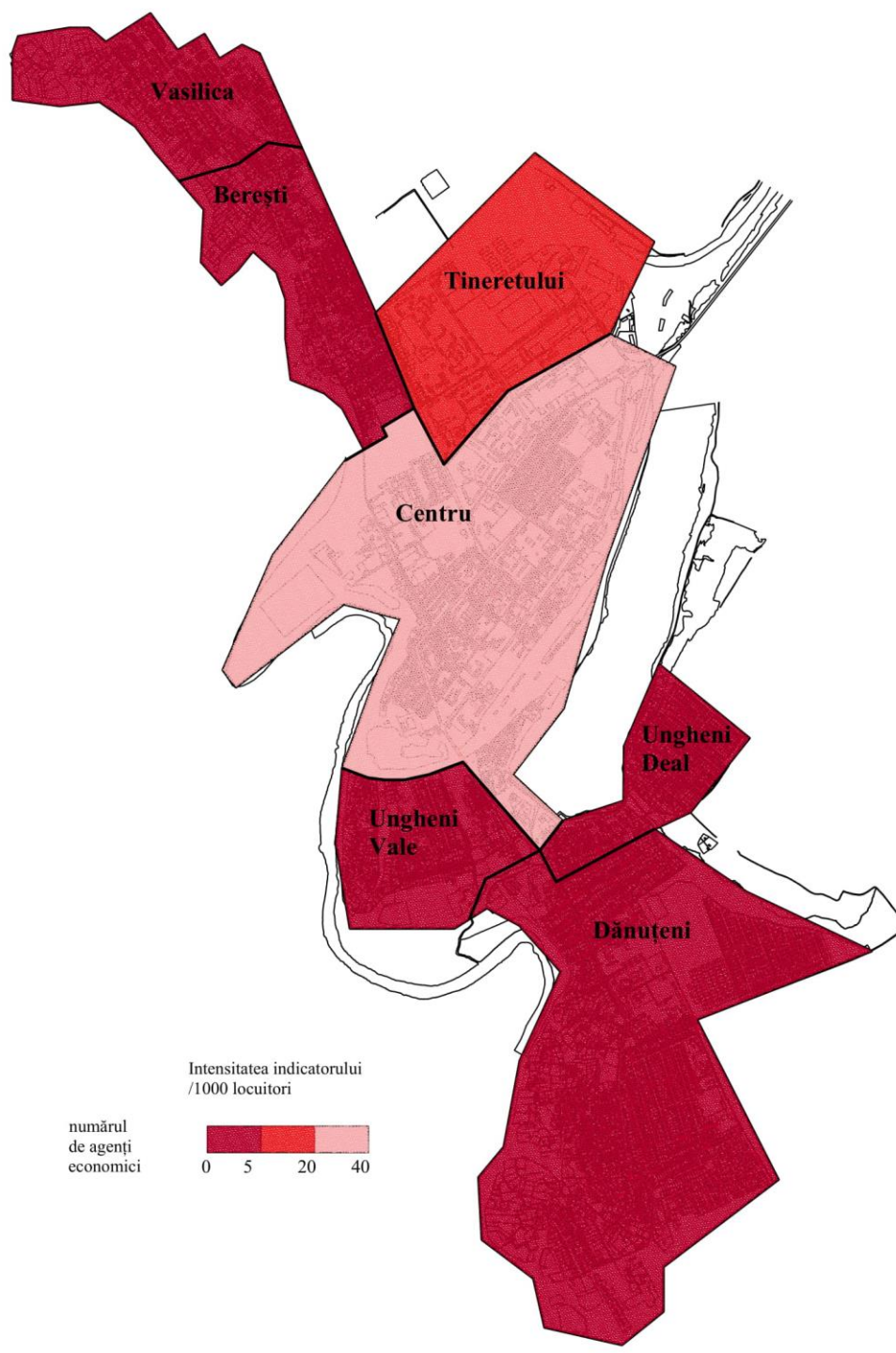

Figura 8. Numărul agenților economici (de comerț)

d) Sfera spațial-funcțională

La capitolul analizei spațiale și funcționale, a fost examinată în unități de analiză, disponibilitatea serviciilor sociale cum ar fi: serviciile educaționale (grădinițe, școli, colegii), instituții medico-sanitare, instituții culturale și instituții de securitate publică. Accesul la aceste servicii are o importanță deosebită în rezolvarea problemelor cu care se confruntă cetățenii.

Lipsa acestor instituții și servicii are un impact negativ asupra pregătirii profesionale, culturale, precum și încadrarea în câmpul muncii a cetățenilor. Prezența serviciilor și a instituțiilor medicale în zonă au un impact important asupra sănătății, deci și a calității vieții locuitorilor.

În 3 zone din oraș: Vasilica, Ungheni Deal, Berești, nu există nici una dintre facilitățile menționate. Locuitorii acestor sectoare utilizează serviciile necesare preponderent în zona Centru, unde în total sunt 15 (din totalul de 32 la nivel de oraș) facilități: 5 educaționale, 3 medico-sanitare, 4 culturale, 1 de securitate și 2 sportive.

În zona Centru activează Centrul Medicilor de Familie, Centrul de Sănătate Publică, Colegiul de Medicină, Liceul Teoretic „M. Eminescu”, Liceul Teoretic „Vasile Alecsandri”, Grădinița „Steluța”, precum și mai multe instituții ale administrației publice locale, servicii desconcentrate ale Administrației Publice Centrale.

În zona Ungheni Vale există doar 1 instituție educațională - Colegiul Național al Poliției de Frontiere. Fiind situat aproape de centrul urbei, în zonă se află și Centrul de Resurse pentru Tineri.

În Berești nu activează nici o instituție educațională, însă în această zonă a fost deschis, la finele anului 2018, Centrul Cultural Multifuncțional ”Regina Maria”, situat la periferia a două cartiere: Berești și Vasilica, unde locuitorii au posibilitatea să acceseze servicii socio-culturale, inclusiv să utilizeze spații pentru activități culturale, sportive, de socializare.

În Dănuțeni se află Liceul Teoretic „Ion Creangă”, Grădinița de copii „Tereza Sobolevski”, Centrul de Sănătate Dănuțeni, o școală profesională, o bibliotecă publică, un oficiu poștal.

Cartierul Tineretului este cel mai bogat cartier în instituții educaționale, aici activând grădinițele de copii „Licurici”, „Andrieș”, „Guguță”, „Solnișco”, Liceele Teoretice „Gheorghe Asachi” și „Alexandr Pușkin”. În această zonă funcționează o piață agricolă mică, 3 magazine de rețea.

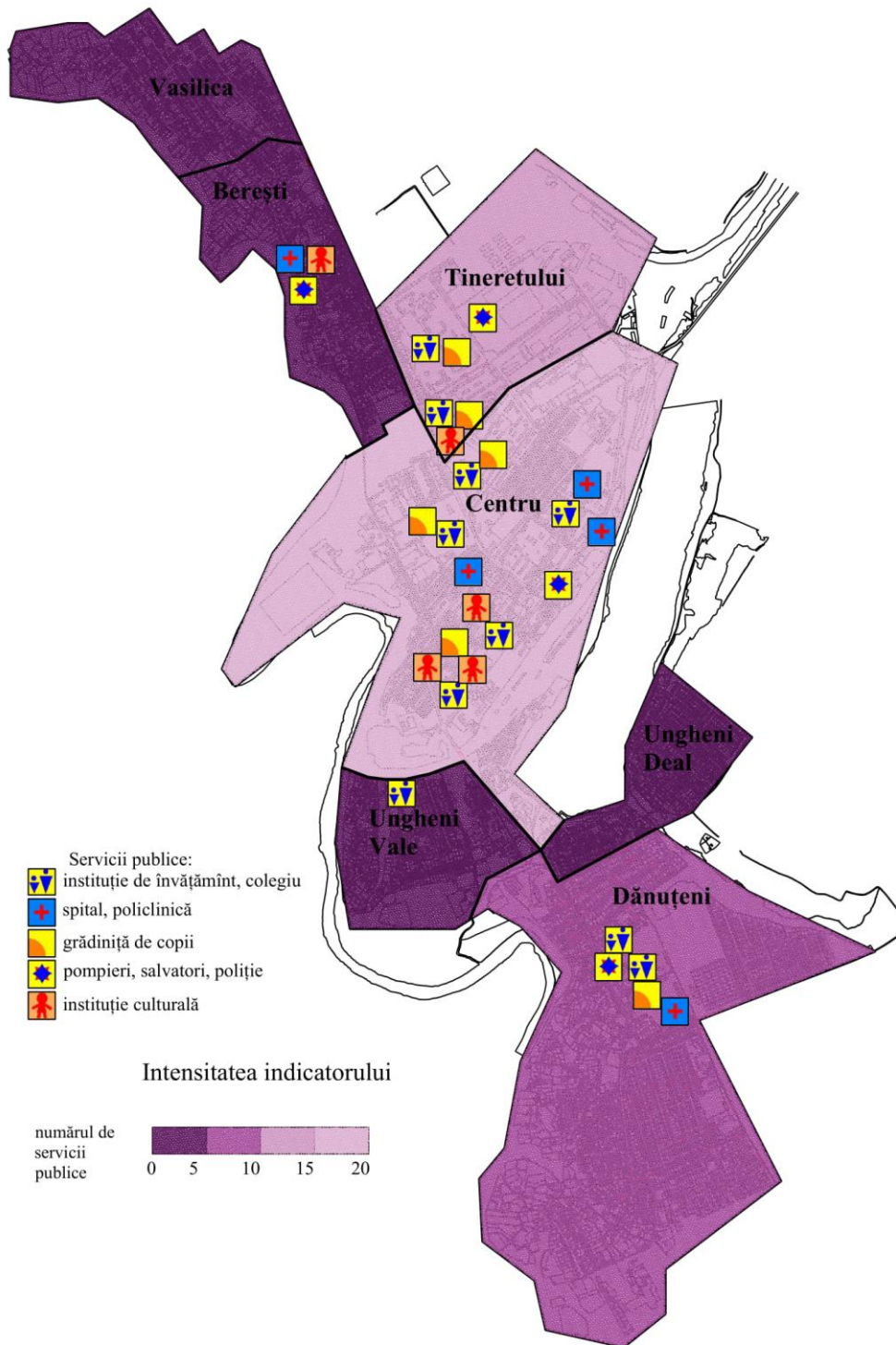
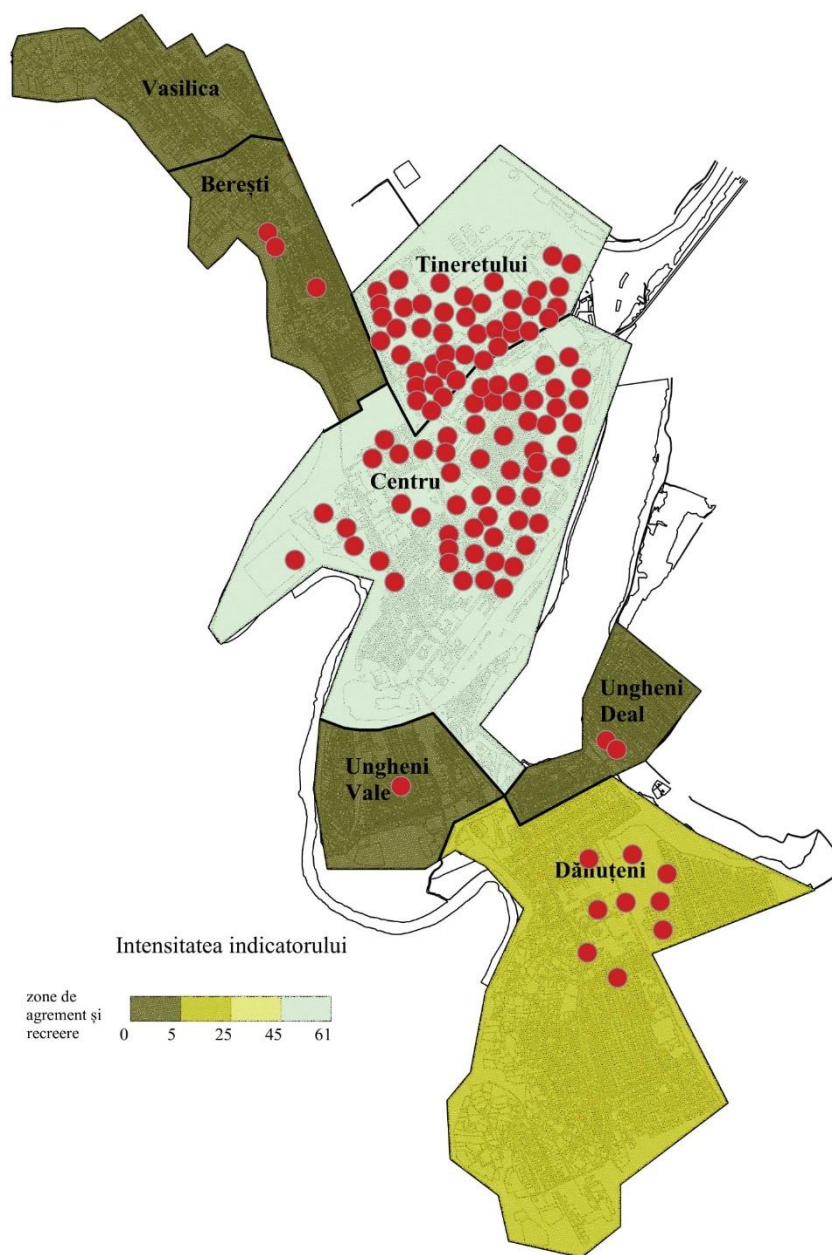

Figura 9. Prezența serviciilor educaționale, medicale și sociale

O altă facilitate importantă, care ține de petrecerea timpului liber, este accesul la zonele de agrement și prezența spațiilor verzi (parcuri, scuaruri). Numărul mic sau lipsa spațiilor publice amenajate duc spre interacțiune comunitară scăzută, lipsa coeziunii sociale dintre diferite categorii de vârstă și implicare civică redusă. În zona Vasilica nu există nici un teren de joacă pentru copii și nici un spațiu de recreere amenajat. În Ungheni Vale există o zonă de recreere, însă neamenajată pentru toate categoriile de vârstă a locuitorilor. În celelalte zone, cu toate că sunt terenuri de joacă și zone de recreere, echipamentele sunt învechite sau spațiile nu sunt amenajate corespunzător. Locuitorii diverselor zone utilizează facilitățile respective preponderent în zona Centru, unde se găsesc 9 spații publice de recreere (bine amenajate) și 52 terenuri de joacă pentru copii.

e) Sfera tehnică

Starea drumurilor. Infrastructura rutieră în mun. Ungheni, în general, este bine dezvoltată, întâlnind două tipuri de înveliș – asfalt și pietriș. Drumurile asfaltate cuprind zonele Centru și Tineretului. Drumuri parțial asfaltate sunt în zonele Dănuțeni, Ungheni Vale, Berești și Vasilică; acestea fiind în mare parte drumuri de importanță raională sau națională. Însă, preponderent sunt drumuri în „variantă albă” (pietriș).

Transportul public este constituit din 6 rute municipale, distribuite neuniform. Sectorul Centru și Tineretului sunt deservite de toate cele 6 rute, zona Dănuțeni de 4 rute, iar celelalte zone sunt deservite doar de una sau două (figura 11). Problema principală a traseelor limitate ale rutelor de transport o reprezintă lipsa drumurilor asfaltate care să permită circulația adecvată a unităților de transport public, precum și lipsa stațiilor de așteptare amenajate.

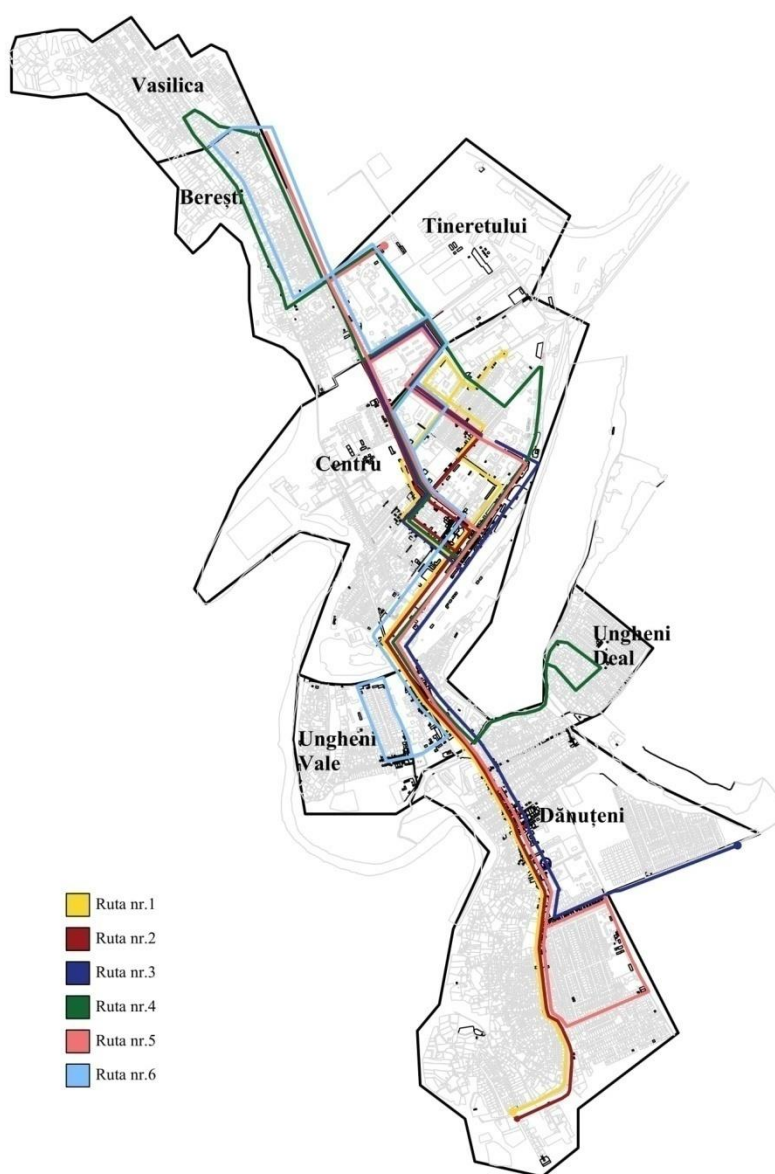

Figura 11. Harta rutelor de transport public, mun. Ungheni

II. 2.2 Identificarea zonelor degradate și a zonei de revitalizare

Procesul de identificare a zonelor degradate se bazează pe date transparente din diverse surse, indicatorii având rolul unor instrumente reale, care indică nivelul de degradare în diverse sfere ale vieții în cele 7 zone delimitate. Criteriul de bază pentru determinarea zonelor degradate reprezintă acumularea fenomenelor sociale negative, alături de problemele economice, ecologice, tehnice și/sau spațial-funcționale. În rezultatul analizei cantitative realizate, au fost determinate 3 zone ca fiind cele mai degradate: Ungheni Vale, Vasilica și Ungheni Deal (figura 12).

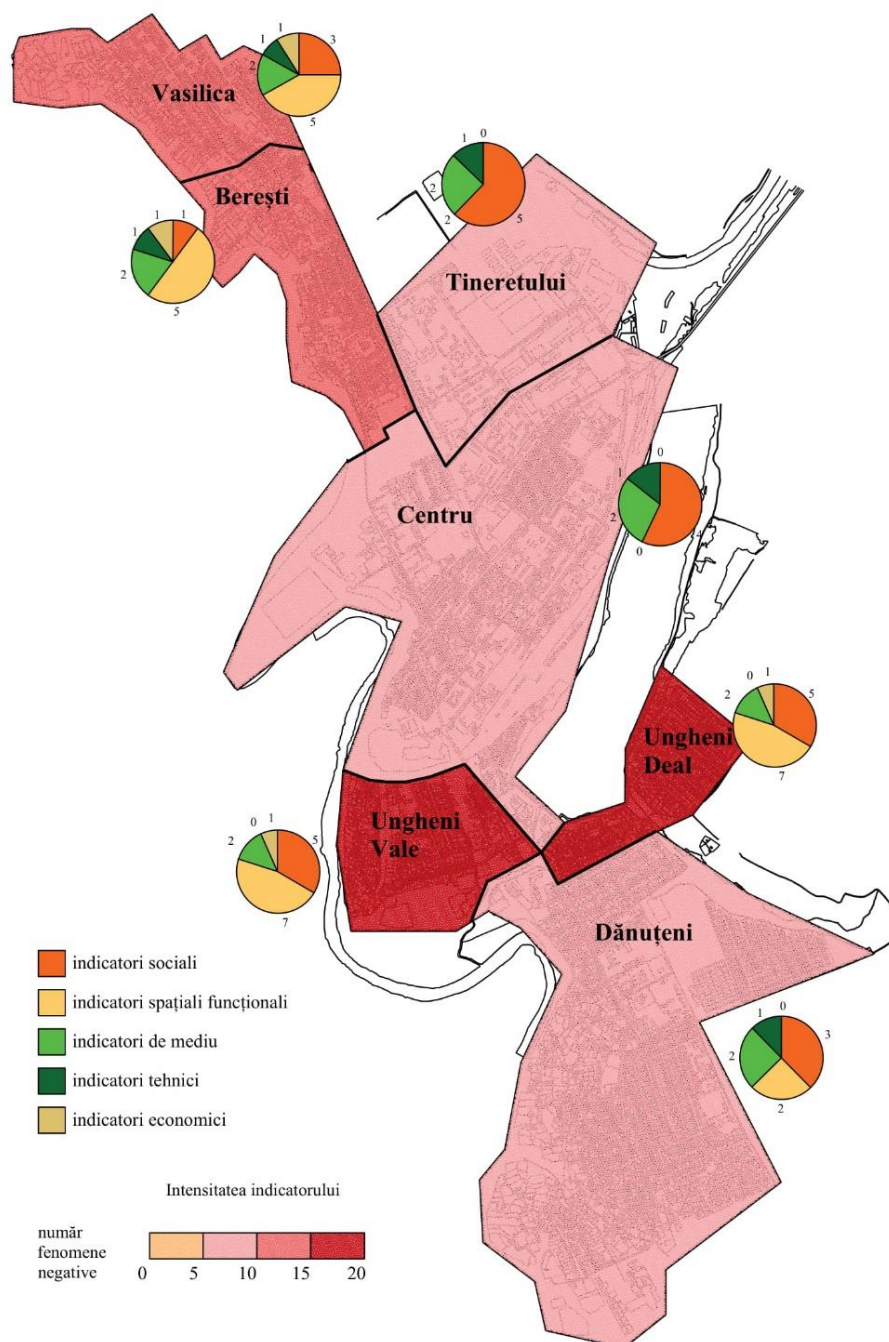

Figura 12. Intensitatea fenomenelor negative în zonele mun. Ungheni

Pentru înțelegerea situației reale din cele 3 zone degradate identificate, echipa multisectorială a realizat un șir de vizite în teren, în perioada iulie – august 2018 (figura 13), în cadrul cărora au

Figura 13. Imagine din vizitele în teren, august 2018

avut loc discuții cu localnicii și deplasări la fața locului unde facilitatorii au avut ocazia, în mod direct să observe problemele și specificul fiecărei zone. În urma analizei indicatorilor, a concluziilor efectuate în cadrul vizitelor și identificării potențialului de dezvoltare, s-a constatat că zona degradată asupra căreia vor fi întreprinse măsuri de revitalizare o constituie zona Ungheni Vale. (tabelul 3).

Tabelul 3. Zonele degradate și zona de revitalizare

Zona degradată / zona de revitalizare	Zone	Numărul de locuitori	% din numărul total pe oraș	Suprafața	% din suprafața totală a orașului
Oraș	Ungheni	38600	100%	16,43 km²	100%
Zona degradată 1	Ungheni Deal	2254	6%	0,73 km ²	4%
Zona degradată 2	Vasilica	1976	5%	1,26 km ²	8%
Zona degradată 3	Ungheni Vale	2264	6%	1,42 km ²	9%
Total zone degradate		6494	17%	3,41 km ²	21%
Zona de revitalizare	Ungheni Vale	2264	6%	1,42 km ²	9%

Zona Ungheni Vale a fost determinată drept zonă de revitalizare întrucât înregistrează 5 fenomene sociale negative de bază (numărul sporit de familii social-vulnerabile, număr mare de persoane care beneficiază de asistența socială, valoarea peste media la nivel de oraș al persoanelor cu necesități speciale, valoarea dublă ridicată față de media pe oraș privind numărul persoanelor decedate, numărul sporit de divorțuri) și 2 fenomene sociale negative complementare: rata de participare la alegeri sub media la nivel de oraș și un număr mic de petiții înaintate către primărie.

Din punct de vedere al mediului, zona Ungheni Vale se caracterizează prin numărul extrem de mic al gunoștilor autorizate, iar ce ține de sfera economică, în zonă activează un număr mic de agenți economici de comerț. Sfera spațial-funcțională se caracterizează în zona Ungheni Vale prin lipsa facilităților și accesului la serviciile socio-culturale, în zonă existând doar o instituție educațională și un Centru de Tineret. Adicional, lipsesc zonele de agrement amenajate corespunzător, spațiul care există fiind neamenajat pentru toate categoriile de vârstă a locuitorilor. Din punct de vedere tehnic, în zonă circulă o singură rută de transport public cu traseu limitat, iar drumurile sunt asfaltate doar parțial.

Zona de revitalizare Ungheni Vale este amplasată în partea vestică a orașului Ungheni, fiind mărginită de zonele Centru, Dănuțeni și Ungheni Deal.

Datorită resurselor sale, atât geografice cât și instituționale, zona dispune de un potențial de dezvoltare considerabil. Aici activează Centrul de Tineret, cu 7 angajați, care anual organizează activități cu 300 voluntari direct implicați și 3000 persoane din întregul raion Ungheni – beneficiari indirecti. Centrul are un spectru larg de activități: voluntariat, instruire, dezvoltare personală, dezvoltare profesională etc.

De asemenea, în zonă se află Centrul de Excelență al Poliției de Frontieră cu aprox. 150 elevi anual din întreaga republică. Corpul profesoral cuprinde 19 specialiști, care organizează un program complex de cursuri de reciclare pentru funcționarii din domeniul poliției de frontieră, instruire și pregătire a cadrelor din sfera respectivă.

Un aspect de importanță strategic și economic îl constituie poziția geografică, și anume amplasarea la intersecția căilor ferate Republica Moldova – România, unde se află punctul vamal Ungheni- Cristești. De asemenea zona dispune de un potențial turistic, în apropiere aflându-se Podul Eiffel – (podul feroviar de peste Prut), construit în perioada 1876-1877, după proiectul arhitectului francez Gustave Eiffel, creatorul Turnului Eiffel din Paris. Podul a fost deschis pe 9/21 aprilie 1877, cu doar trei zile înainte ca Rusia să declare război contra Turciei.³

---

³ https://ro.wikipedia.org/wiki/Podul_Eiffel

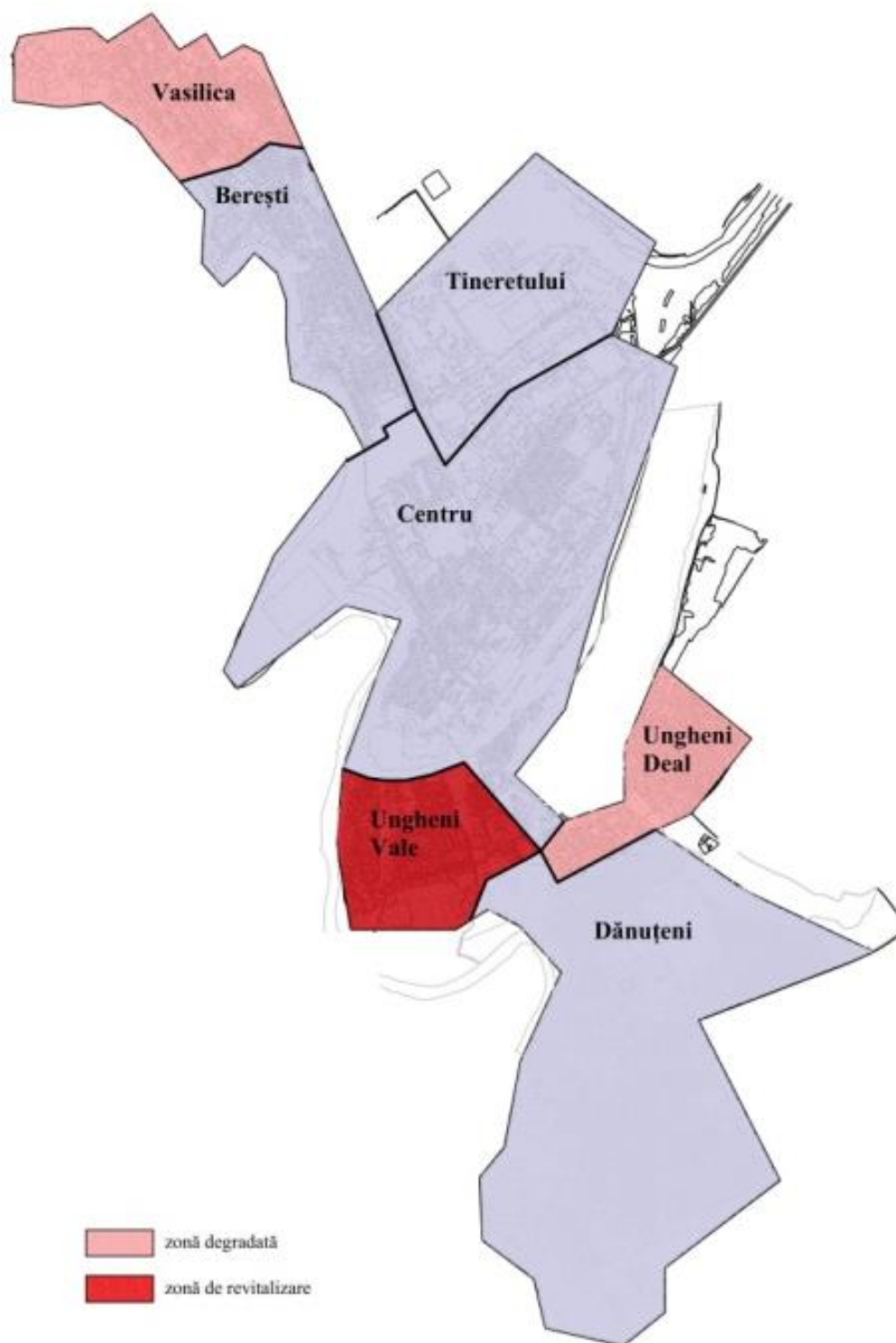

Figura 14. Marcarea pe hartă a zonelor degradate și a zonei de revitalizare

III. ANALIZA APROFUNDATĂ A ZONEI DE REVITALIZARE

Analiza aprofundată ține de cercetarea complexă a problemelor, identificarea necesităților de revitalizare în baza resurselor zonei de revitalizare. În acest capitol sunt prezentate cauzele fenomenelor negative din zona de revitalizare, sub toate aspectele: social, economic, ecologic, spațial-funcțional, tehnic. Scopul acestui diagnostic este de a studia în detaliu fenomenele negative care apar în zona de revitalizare, prin identificarea potențialului de dezvoltare - idei care vor sta, ulterior, la baza formulării soluțiilor / proiectelor.

Procesul de analiză a zonei de revitalizare s-a bazat atât pe date cantitative, obținute din diverse surse oficiale, cât și pe informații calitative care au rezultat din discuțiile cu locuitorii din zonă și din ședințele Comisiei Consultative.

Comisia Consultativă este formată din 12 membri: 4 locuitori ai zonei de revitalizare, Președintele Grupului de inițiativă locală GIL Pyretus, reprezentanți ai Centrului de Excelență a Poliției de Frontieră Ungheni, Centrului de Tineret, Asistent Social, Polițistul de sector, tineri voluntari. Comisia este organul consultativ și reprezentativ al locuitorilor și a instituțiilor / a tuturor părților interesate din zona Ungheni Vale. În perioada august – noiembrie 2018 au fost organizate 5 ședințe ale Comisiei Consultative și 3 vizite de observare în zona de revitalizare și discuții directe cu populația.

De asemenea, pentru implicarea locuitorilor din zona de revitalizare în procesul de elaborare a programului de revitalizare, au fost organizate două activități de mobilizare comunitară și de informare privind revitalizarea urbană, în general:

- Salubritatea teritoriului zonei de revitalizare din data 15.09.2018. Scopul activității a fost de a implica locuitorii în activități comune, dar și de a descoperi resursele din zona de revitalizare și de a conștientiza importanța implicării cetățenilor în soluționarea problemelor comunitare.

- Hramul cartierului Ungheni Vale din 21.09.2018 – adunarea colectivă, la care au participat aprox. 320 locuitori de diferite categorii de vârstă (figura 14). La eveniment, pe lângă activități culturale, populația din zonă a avut ocazia să-și exprime ideile privind necesitățile de revitalizare și cum văd intervențiile în zona de revitalizare Ungheni Vale. Această consultare a fost realizată sub forma activității ”Banca de Idei”, cu aprox. 100 de respondenți, în urma căreia au fost identificate 13 tipuri de probleme, dintre care 7 necesități s-au evidențiat ca fiind cele mai importante.

Figura 15. Hramul zonei Ungheni Vale, 21.09.2018

O altă sursă de informații o constituie chestionarele care au fost completate prin sinergie cu proiectul ”Comunitatea Mea”, la care mun. Ungheni participă începând cu septembrie 2018. Astfel, în perioada octombrie-noiembrie 2018, 33 chestionare au fost completate de către locuitorii zonei de revitalizare, având astfel oportunitatea de a-și exprima opinia privind problemele din zonă, dar și dorința de a se implica în activități viitoare. În rezultat au fost identificate 4 probleme principale, toate din categoria facilități tehnice.

În baza datelor statistice, dar și în baza datelor alternative și a informațiilor calitative, în cadrul analizei aprofundate au fost cercetate următoarele aspecte din perspectiva socială, economică, de mediu, spațial-funcțională, tehnică:

Diagnosticul indică:

- **Culoarea roșie - Problemele identificate în zona de revitalizare;**
- **Culoarea albastră - Necesitățile de revitalizare;**

- Culoarea verde - Potențialul de dezvoltare a zonei.

Sfera socială este cea mai importantă parte a unui diagnostic aprofundat.

În baza datelor prezentate de Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Ungheni, Inspectoratul de Poliție, dar și în urma analizei chestionarelor "Banca de idei" din 21.09.2018, a fost efectuată o analiză detaliată a problemelor și necesităților locuitorilor, care se referă la următoarele aspecte de bază: **sărăcia, excluziunea socială și siguranța cetățenilor.**

Aceste fenomene negative au rezultat și în urma discuțiilor din timpul ședințelor Comisiei Consultative (pe parcursul lunii octombrie 2018), dar și a vizitelor în teren (în perioada august – septembrie 2018).

Sărăcia este cel mai important fenomen care ilustrează problemele sociale. Acest fenomen social negativ este adesea o consecință a unei situații financiare dificile. Conform datelor prezentate de către DASPF Ungheni, în zona Ungheni Vale se afla la evidență 85 familii social-vulnerabile, ceea ce constituie 14,8 % din totalul de familii social-vulnerabile de pe întreg teritoriul orașului. Conform aceluiași surse, pe parcursul anului 2017, de ajutor social au beneficiat 101 persoane (respectiv 44,7 persoane la 1000 de locuitori) din zona de revitalizare.

O altă consecință a sărăciei o reprezintă fenomenul **migrației**. Conform datelor prezentate în 2017 de Directorul Centrului Nexus Ungheni - Andrian Cheptonar, în 2017 - 16,26 % din populația acestei zone este plecată peste hotare, astfel **în fiecare a 6 familie copiii sunt educați de către un singur părinte sau de către bunici.** Migrația reprezintă și un factor negativ asupra natalității în această zonă. Conform datelor prezentate de către Oficiul Stării Civile, pe parcursul anului 2017 pe teritoriul Ungheni Vale s-au înregistrat doar 31 nașteri din totalul de 470 la nivelul orașului, sau 6,6%, ceea ce înseamnă un **proces sporit de îmbătrânire a populației din zonă.**

Persoanele expuse riscului de sărăcie necesită o atenție specială. *Incluziunea comunitară și socială este posibilă prin activități comune, organizate de autoritățile locale și de comunitatea din zona de revitalizare.*

Copiii, familiile cărora sunt plecate peste hotare, *necesită integrarea în mediul extrașcolar prin diversificarea activităților extrașcolare (prin Centrul de Tineret din zonă) precum și prin amenajarea zonelor de agrement și de odihnă.* Copiii din familiile emigrate sau social-vulnerabile pot fi integrați în comunitate prin participarea la taberele de vară organizate anual la Centrul de Tineret din zonă.

Pe termen lung, *prin crearea condițiilor optime de trai,* migrația va scădea, zona devenind una atractivă.

Centrul de Tineret situat în zona de revitalizare dispune de potențial uman și instituțional pentru instruirea tinerilor din zonă, dar și a celor din alte zone (inclusiv suburbii) prin activități extrașcolare pentru copii, cluburi tematice, voluntariat și dezvoltare profesională.

De asemenea, Centrul poate facilita integrarea persoanelor în etate în activități de divertisment, agrement, prin interacțiune comunitară.

Incluziunea comunitară este posibilă prin consolidarea identității locale (a zonei) și anume prin activități culturale tematice organizate în zonă (ziua / hramul zonei, zile sportive etc.). De asemenea, autoritățile locale planifică ca persoanele care beneficiază de ajutor social să fie

Figura 16. Discuții cu persoane în etate, zona Ungheni Vale, octombrie 2018

implicate în activități/muncă în folosul comunității – salubritatea teritoriilor verzi, cositul ierbii, întreținerea parcurilor etc.

O altă problemă de ordin social în zona de revitalizare o reprezintă **nivelul sporit de șomaj**. Cu toate că tendința din ultimii 3 ani arată diminuarea fenomenului (figura 16) în 2017 înregistrându-se 86 de șomeri față de 126 în 2016. Riscul este că nu toate persoanele care nu au un loc de muncă se înregistrează la instituția responsabilă - Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă. Din acest motiv, presupunem că numărul de facto al șomerilor este mai mare.

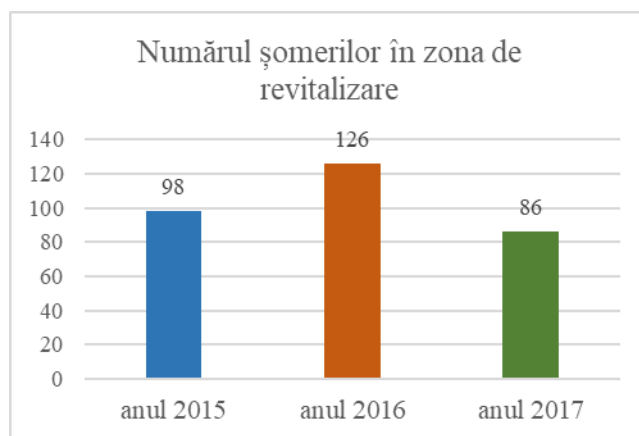

Figura 17. Șomajul din zona de revitalizare

În acest sens apare **necesitatea de dezvoltare și recalificare profesională**, ceea ce poate fi realizat **prin intermediul activităților din cadrul Centrului de Tineret din zonă**.

O problemă caracteristică zonei de revitalizare a mun. Ungheni o reprezintă **siguranța cetățenilor**. În baza informației parvenite de la Inspectoratul de Poliție Ungheni, pe teritoriul sectorului Ungheni Vale au loc un număr mare de infracțiuni (furturi, tulburarea ordinii publice, accidente) – în total 86 anual. La ședințele Comisiei Consultative problema dată a fost discutată pe

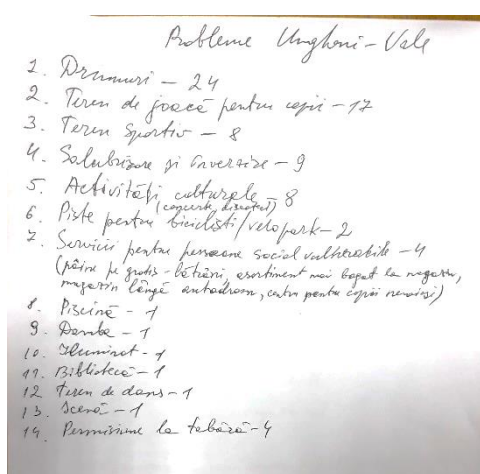

Figura 17. Probleme identificate în cadrul ședinței Comisiei Consultative, 15.10.2018

larg. Această problemă este una complexă, pentru că ține de aspectul social, dar și de aspectele spațial-funcționale și tehnice (figura 17), care pun în pericol siguranța cetățenilor este: **lipsa indicatoarelor rutiere, infrastructurii rutiere, lipsa trotuarelor, lipsa iluminatului stradal**. Porțiunile de **drum neamenajate** sunt circulate intens de locuitorii zonei, care merg pe jos spre locul de muncă sau alte destinații de interes frecvent (în alte sectoare) traversând anume aceste **căi periculoase care se află în imediata apropiere a carosabilului rutier**, aceste căi fiind, însă, unicele care permit traversarea acestui traseu.

Pentru minimizarea acestor riscuri și sporirea securității locuitorilor zonei, este necesară **îmbunătățirea infrastructurii urbane, și anume: iluminatul stradal; reparația carosabilului; amenajarea corespunzătoare a trotuarelor; instalarea indicatoarelor rutiere și amenajarea trecerilor pentru pietoni**. În același timp este necesară **informarea și instruirea cetățenilor** despre riscurile cărora sunt supuși urmare a nerespectării regulilor de circulație.

În zonă este un **potențial uman bun - grupul de inițiativă, care poate mobiliza localnicii prin activități de informare și implicare** în sensul sporirii securității în zonă. **Centrul de Tineret** din zonă poate organiza **activități și exerciții de circulație rutieră și siguranța în trafic, pentru copii și tineri**.

Sfera economică. Cea mai importantă problemă economică a zonei de revitalizare din mun. Ungheni este **numărul redus al agenților economici ce activează în zonă, și anume 11 agenți de comerț**. Acest factor stagnează dezvoltarea zonei.

Numărul mic de puncte comerciale (magazine) reduce concurența, **prețurile produselor fiind simțitor majorate** în comparație cu cele din unitățile comerciale care activează în alte zone ale orașului și **asortimentul produselor este limitat**, locuitorii zonei fiind nevoiți să meargă în alte zone pentru cumpărături.

În acest sens, este necesar de a *încuraja agenții economici care activează în zonă să se dezvolte prin diversificarea produselor. Prin crearea condițiilor optime de trai vor spori veniturile locuitorilor din zonă, deci și capacitatea de cumpărare, ceea ce alături de intervențiile de infrastructură pot atrage noi agenți economici în zonă.*

Un potențial în acest sens îl reprezintă posibilitatea de a organiza instruiri pentru tineri, dar și pentru toate persoanelor interesate în dezvoltarea afacerilor / antreprenariat. Aceste instruiri pot fi organizate în Centrul de Tineret din zonă, în baza unor studii de caz concrete din zonă și/sau din oraș cu activități interactive și invitați din business.

Sfera de mediu reprezintă, alături de cea socială și economică, un factor esențial al dezvoltării durabile, pentru că un mediu sănătos devine și atractiv.

Una dintre principalele probleme de mediu cu care se confruntă locuitorii zonei de revitalizare o reprezintă **inundațiile frecvente** condiționate de traversarea râului Prut în preajma zonei Ungheni Vale. Inundațiile abundente se înregistrează în special când au loc ploi torențiale. În anii 2008 și 2010 mai multe gospodării au avut de suferit în urma acestor dezastre. **Această problemă de mediu, este relaționată cu o altă problemă tehnică – sistemul de canalizare**, care fie lipsește în multe case din zonă, fie se află într-o stare foarte proastă. De asemenea, din cauza infrastructurii rele a drumurilor din zonă, **ploile provoacă dificultăți de circulație pentru populație** (figura 18).

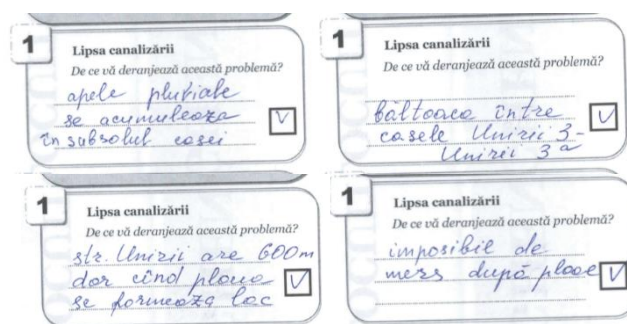

Figura 18. Probleme identificate prin chestionarea locuitorilor. proiect "Comunitatea Mea". noiembrie 2018

Pentru înlăturarea riscului viitoarelor inundații a zonei *este necesară consolidarea malurilor râului Prut și a digului Lacului Delia, dar și curățarea izvoarelor și a spațiilor adiacente.*

O problemă identificată în urma analizei informației prezentate de către Inspekția Ecologică, dar și a vizitelor în teritoriu, este prezența **gunoștilor neautorizate**. Cu toate că există 2 platforme amenajate de evacuare a deșeurilor menajere și evacuarea lor are loc regulat, în preajma scuarului din Ungheni Vale sunt prezente grămezi cu deșeuri menajere sau de construcție. Această problemă de mediu are rădăcini într-o altă problemă socială care ține de **cultura ecologică** scăzută a populației.

Pentru remedierea acestei probleme *este necesară organizarea unei campanii de conștientizare și sensibilizare a populației față de problemele de mediu, în special a deșeurilor, dar mai ales implicarea locuitorilor în activități regulate de salubritate.* Pentru eliminarea gunoștilor neautorizate, *este necesară amenajarea mai multor puncte de colectare a deșeurilor dotate cu tomberoane și evacuarea regulată a deșeurilor, inclusiv achiziționarea de către fiecare gospodărie a tomberoanelor speciale.*

O altă problemă cu care se confruntă locuitorii din zonă o reprezintă **starea nesatisfăcătoare a izvoarelor** cu apă potabilă din zonă. Cu toate că majoritatea locuitorilor sunt conectați la sursa centralizată de apă, o parte dintre ei utilizează apă din izvoare pentru consumul propriu, dar și a animalelor domestice. *Este necesară implicarea activă a cetățenilor pentru reamenajarea și curățarea acestor surse de apă potabilă.*

Figura 19. Izvor cu apă potabilă din zona Ungheni Vale, august 2018

Activitățile de salubritate și reamenajare a izvoarelor din zonă reprezintă intervenții prietenoase mediului pentru păstrarea ecosistemului natural. Prin curățarea celor 2 izvoare din zonă vor fi diversificate sursele de apă potabilă.

Aspectele spațial-funcționale țin în mod special de zonele verzi și de agrement, care sunt importante pentru locuitorii zonei de revitalizare, așa cum reiese din discuțiile cu aceștia. Mai bine zis, o problemă cu care se confruntă este **lipsa unor zone verzi, de agrement și de recreere amenajate**. Existența unor spații de agrement și de sport, cum ar fi parcurile, locurile de joacă ar satisface multe necesități ale comunității locale. Această problemă este relaționată și cu **interacțiunea socială scăzută în zonă**, cetățenii neavând spații publice amenajate pentru a comunica, socializa și a se integra prin diverse activități comune. Parcurile sau alt gen de spații verzi ar contribui și la îmbunătățirea calității aerului.

În același timp, Ungheni Vale reprezintă o zonă de tranzit, în special pe perioada de vară, a locuitorilor întregului oraș, dar și a vizitatorilor, către plaja râului Prut – plajă urbană amenajată.

Pentru a spori interacțiunea comunitară *este necesară amenajarea unor spații de agrement, prietenoase pentru toate categoriile de vârstă și grupurile sociale a locuitorilor din zona de revitalizare*. De fapt, zona de revitalizare dispune de un teritoriu care la moment este într-o stare degradabilă, unde ar putea fi amenajată o zonă de recreere și agrement sub forma unui scuar. Tot în

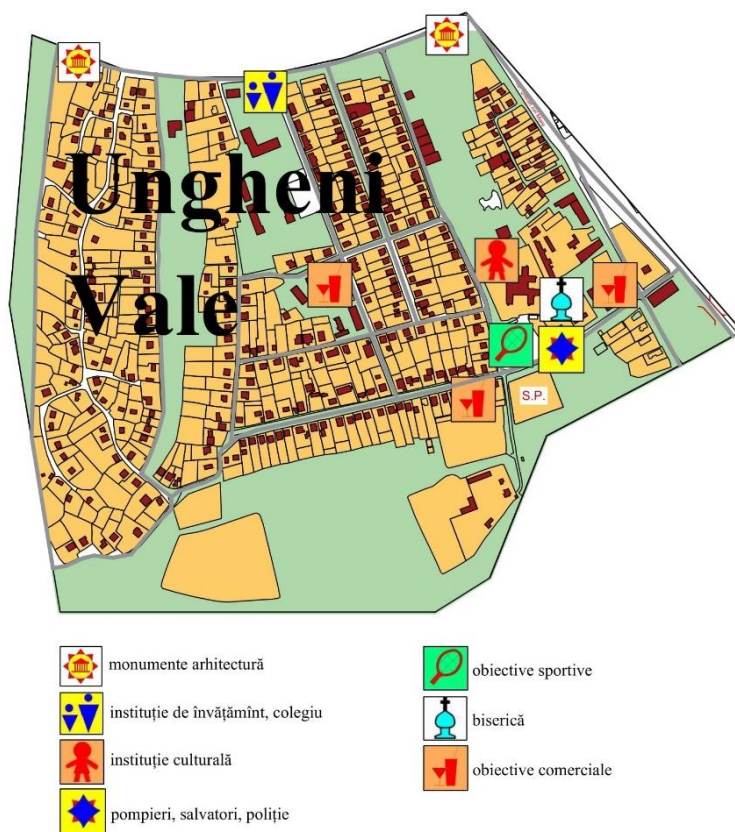

Figura 20. Instituții și facilități în Ungheni Vale

acest spațiu poate fi amenajat un teatru de vară unde vor avea loc activități social-culturale pentru locuitori și vizitatori. Scuarul are potențial de a deveni și un muzeu în aer liber al Centrului de Excelență al Poliției de Frontieră. Mai mult decât atât, acest spațiu poate fi amenajat cu elemente locale tradiționale pentru a-l transforma într-o carte de vizită a mun. Ungheni, chiar și a Republicii Moldova, acesta aflându-se exact la intersecția căilor ferate Republica Moldova – România, punctul vamal: Ungheni - Cristești.

De asemenea, *este necesară amenajarea unui teren de sport pentru promovarea unui mediu sănătos de viață și activ pentru toate categoriile de vârstă*. În fața Centrului de Tineret din zonă există un spațiu improvizat ca fiind un stadion sportiv (figura 21), pe care localnicii și vizitatorii îl folosesc pentru organizarea manifestărilor comune, jocurilor sportive sau pur și simplu activități de recreere. Acest teren este disponibil, locuitorii obișnuind să-l folosească pentru activități sportive; terenul poate fi transformat într-un stadion amenajat cu diverse facilități pentru copii, tineri, persoane în etate.

Figura 21. Stadionul neamenajat în zona Ungheni

Figura 22. Clădirea fostei grădinițe, Ungheni Vale

anterior a fost o grădiniță). Astfel ar putea fi soluționată problema locurilor în grădinițe care este atestată la nivelul întregului oraș, precum și posibilitatea frecventării unei grădinițe mai aproape de casă, în Ungheni Vale.

Necesitatea deschiderii unei grădinițe în această zonă a fost pe larg dezbătută și în cadrul audierilor publice din 27.02.2019. Cei prezenți au propus ca acest proiect să fie unul prioritar pentru autoritățile publice locale.

Sfera tehnică. Zona Ungheni Vale este o zonă unde predomină casele la sol, iar informația privind construcția celor 6 blocuri locative lipsește. Analiza stării domeniului locativ în zonă arată că **sistemul de alimentare cu apă este în**

O altă problemă a zonei de revitalizare din perspectiva spațial-funcțională este **lipsa celor mai importante servicii publice**, fapt ce sporește neatractivitatea zonei pentru locuitorii orașului și mai ales pentru cei tineri și familiile nou create.

În zona de revitalizare **lipsește instituții educaționale: școli, grădinițe**, însă în zonă sunt aprox. 100 copii cu vârstă preșcolară, de aceea *este necesară deschiderea unei grădinițe*, mai ales că există un spațiu potrivit (figura 22) în sediul unde la moment activează Centrul pentru Tineret (unde

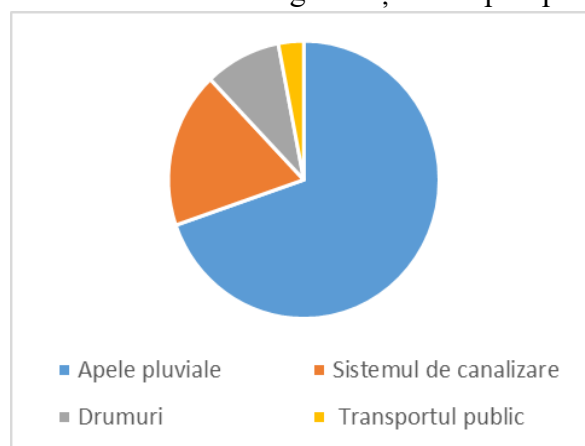

Figura 23. Problemele identificate în baza chestionarelor "Comunitatea Mea", noiembrie 2018

stare nesatisfăcătoare, iar rețeaua de canalizare există doar la blocuri, la casele la sol lipsește.

După cum se observă în figura 23, rezultatele chestionării locuitorilor din zonă indică asupra unor probleme complexe care se condiționează reciproc, așa cum a fost arătat și mai sus – inundațiile provocate de apele pluviale, sistemul de canalizare.

Elementele tehnice, și anume **infrastructura urbană care lipsește sau se află într-o stare degradată, lipsa iluminatului stradal provoacă insecuritate înaltă în zonă**, așa cum s-a analizat

Figura 24. Căile de acces neamenajate și nesigure în zona Ungheni Vale

și la aspectele sociale, mai sus. **Căile de acces traversate zilnic de locuitorii zonei, sunt improvizate și total neamenajate, trecerile de pietoni lipsesc, semnele de circulație nu sunt instalate**, așa cum se poate vedea în imaginea 24. Acești factori pun în dificultate, iar uneori chiar în **imposibilitate circulația transportului public, dar mai ales al pietonilor**. Pentru a fi extins traseul transportului public în această zonă *sunt necesare drumuri asfaltate și stații de așteptare amenajate. Iluminatul stradal, instalarea semnelor de circulație, amenajarea trotuarelor sunt necesități stringente* pentru a asigura securitatea locuitorilor din zonă. *Reparația drumurilor adiacente* sunt necesare inclusiv pentru crearea condițiilor normale de circulație pe timp de ploaie.

IV. VIZIUNEA PROGRAMULUI DE REVITALIZARE URBANĂ A MUN. UNGHENI

Viziunea de revitalizare

După implementarea programului de revitalizare, până la finele anului 2021, zona de revitalizare va deveni un spațiu atractiv atât pentru locuitorii din zonă, cât și pentru oaspeții acestei zone, inclusiv pentru turiști. Cetățenii vor beneficia de condiții optime de trai, în special de spații publice comunitare. Aceste facilități vor fi utilizate inclusiv de cetățenii întregului municipiu, zona fiind în trecerea spre plaja urbană amenajată pe malul râului Prut.

Copiii din zonă vor avea posibilitatea să frecventeze o grădiniță modernă mai aproape de casele lor, iar tinerii vor avea mai multe oportunități de dezvoltare personală și profesională prin activități diversificate de instruire în cadrul Centrului de Tineret.

Datorită amenajării terenului de sport și a scuarului verde, locuitorii din zonă vor practica sportul și un mod sănătos de viață. Cetățenii se vor mândri cu această zonă care este o carte de vizită a orașului, cu un monument deosebit în scuarul amenajat cu elemente locale tradiționale. Securitatea în zonă va spori datorită îmbunătățirii infrastructurii urbane și a conștientizării locuitorilor de a respecta regulile de circulație. Transportul public va fi accesibil pe o rută extinsă.

Zonele verzi vor fi amenajate cu implicarea cetățenilor și păstrarea ecosistemului natural.

Figura 25. Viziunea de revitalizare a zonei Ungheni Vale

Obiectivele de revitalizare rezultă din analiza aprofundată a zonei și, bazându-se pe viziunea de revitalizare, răspund la cele mai importante probleme prin concentrarea asupra găsirii unor soluții eficiente și a eliminării fenomenelor negative din zona degradată. În același timp, obiectivele programului se bazează pe potențialul de dezvoltare al zonei de revitalizare identificate și indicate în diagnostic.

Scopul strategic al Programului de Revitalizare Urbană a mun. Ungheni 2019-2021:

Transformarea zonei de revitalizare Ungheni Vale într-un loc cu o înaltă calitate a vieții, oferind condiții optime pentru dezvoltare tuturor cetățenilor.

Obiectivele specifice ale programului de revitalizare sunt:

- Obiectivul specific 1. **Sporirea incluziunii sociale și a oportunităților de dezvoltare pentru toți locuitorii zonei de revitalizare, inclusiv a grupurilor dezavantajate în special** vor fi realizate în principal prin incluziunea grupurilor social excluse (familiilor social vulnerabile și a persoanelor cu necesități speciale) în viața comunitară a zonei: interacțiunea între locuitori de diferite categorii de vârstă. În contextul incluziunii sociale și a egalității de șanse pentru dezvoltare vor fi realizate proiecte privind instruirea tinerilor și a șomerilor din zonă, a tinerilor antreprenori.
- Obiectivul specific 2. **Crearea și facilitarea serviciilor locale de calitate și extinderea potențialului de dezvoltare economică**, se referă la acțiuni diverse în sfera serviciilor și bunurilor publice care afectează calitatea vieții și creșterea oportunităților de dezvoltare a locuitorilor zonei de revitalizare. Aceasta se va realiza prin deschiderea și dezvoltarea unor noi servicii publice (inclusiv reconstrucția bazei materiale și extinderea serviciilor), precum și prin dezvoltarea unei serii de servicii noi moderne, eficiente și adecvate nevoilor locuitorilor. Aceste servicii includ: servicii pentru frecventarea copiilor de vârstă 2-7 ani a grădiniței, servicii de instruire a tinerilor din zona de revitalizare, servicii de agrement, servicii pentru seniori.
- Obiectivul specific 3. **Amenajarea spațiilor de agrement și îmbunătățirea calității și securității infrastructurii urbane**, se va realiza prin proiecte pentru a îmbunătăți calitatea spațiilor publice și zonelor verzi – parcuri, scuaruri etc. Un element important al îmbunătățirii calității spațiului și a reședinței va fi asigurarea securității cetățenilor. Mai mult decât atât, activități semnificative vor avea ca scop modernizarea, modificarea sau restabilirea funcției obiectelor selectate, cum ar fi zonele de agrement și de odihnă.

**Scopul strategic al Programului de Revitalizare Urbană a mun. Ungheni
2019-2021:**

**Transformarea zonei de revitalizare Ungheni Vale într-un loc cu o înaltă
calitate a vieții, oferind condiții optime pentru dezvoltare tuturor
cetățenilor.**

Obiectiv 1:

**Sporirea incluziunii
sociale și a
oportunităților de
dezvoltare pentru toți
locuitorii zonei de
revitalizare, inclusiv a
grupurilor
dezavantajate în
special**

Obiectiv 2:

**Crearea și facilitarea
serviciilor locale de
calitate și extinderea
potențialului de
dezvoltare economică**

Obiectiv 3:

**Amenajarea spațiilor de
agrement și
îmbunătățirea calității
și securității
infrastructurii urbane**

Figura 26. Scopul și obiectivele Programului de Revitalizare a mun. Ungheni

V. PROIECTELE DE REVITALIZARE URBANĂ

Programul de revitalizare urbană a mun. Ungheni, pentru perioada 2019 - 2021 se implementează prin intervenții și activități sub forma proiectelor de bază și a celor complementare. Proiectele de bază reprezintă acțiuni concrete planificate detaliat pentru a atinge obiectivele propuse. Proiectele de bază sunt completate de proiectele complementare – intervenții proiectate în sens general, pentru a fi implementate în zona de revitalizare.

Proiectele de bază sunt:

Nr proiectului	1
Titlul proiectului	Condiții mai bune pentru copiii de vârstă preșcolară din cartierul Ungheni Vale
Obiective	O2; O1
Localizarea	Clădirea actuală a Centrului de Tineret
Instituția responsabilă	Primăria Ungheni Parteneri: Direcția Educație Ungheni
Grupurile țintă	Copii de vârstă preșcolară
Descrierea proiectului	Deschiderea unei grădinițe în zona de revitalizare în incinta clădirii unde activează Centrul pentru Tineret
Cost estimativ	8 000 000 lei
Sursa de finanțare	Bugetul local Ministerul Afacerilor Externe al Poloniei FISM; Orașe înfrățite din România cu mun. Ungheni
Rezultate estimate	Clădire renovată și dotată cu echipamentul și mobilierul necesar Deschiderea a cel puțin 7 grupe de copii Copii de vârstă preșcolară încadrați în învățământul preșcolar
Metode de evaluare a efectelor proiectului de revitalizare	Număr de copii care frecventează grădinița Număr de personal angajat în grădiniță

Nr proiectului	2
Titlul proiectului	Salubritatea spațiilor verzi prin implicarea locuitorilor
Obiective	O3, O1
Localizarea	Spațiile verzi din Ungheni Vale (perimetrul strazilor Unghiului și Lacului)
Instituția responsabilă	Primăria Ungheni Parteneri: Centrul de Excelență Ungheni; Grupul de Inițiativă Locală „Pyretus”
Grupurile țintă	Tinerii din cadrul Centrului de Tineret Locuitorii din zonă Elevii și profesorii din cadrul Centrului de Excelență Ungheni Vizitatori
Descrierea proiectului	- Organizarea activităților de salubritate a zonelor verzi din zonă - Curățarea izvoarelor cu implicarea cetățenilor

	- Instalarea și amenajarea platformelor de deșeuri - Campanie de informare "Îmi pasă de un spațiu verde"
Cost estimativ	700 000 lei
Sursa de finanțare	Primăria Ungheni Fondul Ecologic AVE Ungheni
Rezultate estimate	Cetățeni informați și conștientizați privind importanța unui mediu înconjurător curat Cel puțin 10 spații verzi salubrizate Cel puțin 3 platforme de colectare a deșeurilor Două izvoare curățate
Metode de evaluare a efectelor proiectului de revitalizare	Evaluarea calității apei de către Centrul de Sănătate Publică

Nr proiectului	3
Titlul proiectului	În vale la izvor
Obiective	O1, O2, O3
Localizarea	Intersecția străzilor Suceava cu Lacului
Instituția responsabilă	Primăria Ungheni Parteneri: Centrul de Excelență Ungheni; Grupul de Inițiativă Locală „Pyretus”
Grupurile țintă	Locuitorii zonei de revitalizare, vizitatorii zonei, elevii și profesorii Colegiului Poliției de Frontieră, turiști etc.
Descrierea proiectului	Procesul de revitalizare urbană a acestui spațiu va fi realizat prin: - amenajarea unei zone de recreere - prin pavarea căilor de acces, instalarea băncilor, urnelor, iluminarea zonei; - amenajarea unui teatru de vară prin construcția unei scene și a unui amfiteatru în scuarul din zonă; - instalarea elementelor de joacă pentru copii; - instalarea elementelor de fitness; - instalarea unui monument dedicat Poliției de Frontieră; - amenajarea izvorului din preajma zonei prin curățarea, instalarea unor utilaje pentru purificarea apei din izvor și decorarea terenului adiacent cu elemente rustice.
Cost estimativ	3 000 000 lei
Sursa de finanțare	Consiliul municipal Ungheni Ministerul Afacerilor Externe al Poloniei Ministerul Afacerilor Interne al Moldovei
Rezultate estimate	O zonă de recreere amenajată O zonă de odihnă Un teatru de vară Teren de joacă amenajat Teren de fitness Izvor curățat și amenajat Un monument al Poliției de Frontieră

	Cetățeni din Ungheni Vale informați privind rolul locuitorilor în dezvoltarea cartierului
Metode de evaluare a efectelor proiectului de revitalizare	Chestionar privind gradul de satisfacție Interviu cu cetățenii Numărul de persoane care beneficiază de spațiul amenajat

Nr proiectului	4
Titlul proiectului	Siguranța cetățenilor prin modernizarea infrastructurii rutiere și de iluminat stradal în cartierul Ungheni Vale
Obiective	O2; O1; O3
Localizarea	Zona rezidențială a cartierului Ungheni Vale
Instituția responsabilă	Primăria Ungheni Parteneri: Centrul de Excelență Ungheni; Inspectoratul de Poliție
Grupurile țintă	Rezidenții și vizitatorii zonei Persoanele cu nevoi speciale Mamele cu copii mici Persoanele în etate
Descrierea proiectului	- Iluminare stradală - Instalarea indicatoarelor, semnelor și marcajelor rutiere - Sesiuni de școlarizare a locuitorilor din Ungheni Vale - Campanie de informare și conștientizare „Siguranța la trafic înseamnă viață”
Cost estimativ	2 500 000 lei
Sursa de finanțare	Bugetul Local Bugetul Raional Fundația Comunitară
Rezultate estimate	Cel puțin 120 corpuri de iluminat 6 semafoare instalate Cel puțin 30 indicatoare și semne rutiere instalate Cel puțin 5 străzi cu marcaje rutiere Cetățeni informați care conștientizează importanța siguranței în trafic Cetățeni instruiți privind regulile de circulație
Metode de evaluare a efectelor proiectului de revitalizare	Număr redus de accidente rutiere Număr redus de infracțiuni

Nr proiectului	5
Titlul proiectului	Crearea condițiilor de practicare a sportului și promovarea unui mod sănătos de viață
Obiective	O1; O3
Localizarea	Intersecția străzilor Lacului cu Unghiului
Instituția responsabilă	Primăria Ungheni Parteneri: Centrul de Tineret; Grupul de Inițiativă Locală „Pyretus”
Grupurile țintă	Tinerii care practică sportul Elevii centrului de excelență Elevii școlii sportive

	Echipele locale de sportivi
Descrierea proiectului	Reabilitarea stadionului din preajma Centrului de Tineret, prin amenajarea unui teren multifuncțional care permite practicarea mai multor tipuri de sport precum: fotbal, baschet, volei, tenis de câmp. Campanie de informare „Să practicăm un mod de viață sănătos”.
Cost estimativ	1 500 000 lei
Sursa de finanțare	Bugetul local Federația Moldovenească de Fotbal
Rezultate estimate	Un stadion multifuncțional amenajat Tineri informați care conștientizează importanța practicării sportului pentru un mod sănătos de viață.
Metode de evaluare a efectelor proiectului de revitalizare	Număr de tineri care practică sportul pe terenul amenajat.

Nr proiectului	6
Titlul proiectului	Ungheni HUB pentru tineri – Centrul de suport în afaceri pentru TINERI
Obiective	O1, O2
Localizarea	Municipiul Ungheni, cartierul Ungheni Vale
Instituția responsabilă	Centrul Regional de Resurse pentru Tineret Ungheni Asociația Obștească pentru Copii și Tineret „FĂCLIA”
Grupurile țintă	Reprezentanți ai sectorului socio-economic și organizațiile societății civile din Ungheni Tineri din Ungheni, cu potenția antreprenorială Reprezentanți ai mediului de afaceri din Ungheni.
Descrierea proiectului	Proiectul își propune să genereze un efect pozitiv pe termen lung ca urmare a dezvoltării competențelor antreprenoriale. Astfel, pe de o parte Hub-ul se va concentra pe sprijinirea tinerilor care își doresc să deschidă o afacere inovativă, iar pe de altă parte accentul va fi pus și pe crearea unei comunități antreprenoriale regionale, iar pentru acest lucru vor fi organizate evenimente și programe relevante care să vină în sprijinul IMM-urilor în creștere. 1. Centrul de Suport în Afaceri - Ungheni Business HUB va oferi un pachet de servicii complexe, interconectate direct și orientate pe patru direcții: 2. Educație antreprenorială menită să încurajeze mediul de afaceri și spiritul antreprenorial (Programul Business Accelerator); 3. Consultanță specializată (coaching și mentorat) pentru tineri cu idei inovative și pentru IMM-uri; 4. Organizare evenimente, dezvoltare de rețele și promovare a practicilor de succes în interesul comunității de afaceri; 5. Instruire (inițială și continuă) directă și e-learning pentru antreprenori începători și cei în dezvoltare. Ungheni Business HUB va contribui la consolidarea unui mediu de afaceri solid, colaborând cu instituțiile și autoritățile administrației publice, precum și cu structurile regionale, în scopul dezvoltării economico-sociale a regiunii, inclusiv prin parteneriate de tip public-privat. Astfel, această inițiativă va contribui la stimularea inițierii și dezvoltării afacerilor inovative, sporirea oportunităților de angajare și prosperitate regională,

	prin fortificarea parteneriatului dintre sectorul public și privat, crearea unui mediu antreprenorial și de învățare, asistență în managementul afacerilor, acces la servicii de instruire și coaching.
Cost estimativ	1 200 000 Lei
Sursa de finanțare	Fundația Est Europeană din fondurile oferite de Uniunea Europeană
Rezultate estimate	Până în martie 2020, proiectul va realiza următoarele: 20 reprezentanți ai actorilor socio-economici și organizațiile societății civile din Ungheni, Călărași, Nisporeni contribuie la dezvoltarea economică și socială a regiunii, prin dialog intersectorial eficient și sustenabil axat pe dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii viabile în Ungheni, Călărași și Nisporeni; 80 tineri din raioanele Ungheni, Călărași și Nisporeni sunt motivați și au competențe antreprenoriale sporite pe care le utilizează pentru a crea și dezvolta afaceri viabile; 400 IMM-uri din Ungheni, Călărași și Nisporeni sunt mai competitive și accesează piețe noi, 120 de tineri și femei sunt conștientizați prin intermediul atelierelor privind oportunitățile de inițiere și dezvoltare a afacerilor; circa 3000 tineri și femei informați prin intermediul pliantelor privind oportunitățile de inițiere și dezvoltare a afacerilor și circa 10000 persoane sensibilizate prin intermediul articolelor din mass-media și pagina proiectului privind oportunitățile de inițiere și dezvoltare a afacerilor; 120 reprezentanți ai mediului de afaceri conștientizează oportunitățile oferite de Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător, prin intermediul atelierelor de prezentare a oportunităților; 1000 sunt informați prin intermediul pliantelor, iar 4000 sunt sensibilizați prin intermediul articolelor publicate în mass-media și pagina proiectului.
Metode de evaluare a efectelor proiectului de revitalizare	Numărul de instruirii organizate în Ungheni Vale Numărul de tineri din Ungheni Vale implicați în activitățile proiectului

Nr proiectului	7
Titlul proiectului	Organizarea activităților socio-culturale pentru sporirea incluziunii cetățenilor
Obiective	O1, O2
Localizarea	Centrul de Tineret și stadionul din preajmă
Instituția responsabilă	Primăria Ungheni Parteneri: Centrul de Tineret; Palatul de cultură; Centrul de Excelență; GIL „Pyretus”
Grupurile țintă	Copiii care frecventează cercurile Palatului de Cultură
Descrierea proiectului	- Elaborarea unui calendar de activități socio-culturale - Organizarea și desfășurarea hramului Cartierului - Organizarea și desfășurarea master class-urilor precum împletitul, croșetarea, brodarea etc. pentru locuitorii de diverse categorii de vârstă - Încadrarea persoanelor solitare în activități culturale.
Cost estimativ	200 000 lei
Sursa de finanțare	Bugetul local Agenți economici

	Fundația Comunitară Ungheni
Rezultate estimate	Sărbătoare dedicată hramului cartierului organizată și desfășurată Cel puțin 1 master class pe trimestru Cel puțin 12 evenimente culturale pe an
Metode de evaluare a efectelor proiectului de revitalizare	Număr de copii și persoane solitare încadrați în activități socio culturale

Nr proiectului	8
Titlul proiectului	Reparația străzilor Unghiului și Arcașii lui Ștefan
Obiective	O2, O3
Localizarea	Străzile Unghiului și Arcașii lui Ștefan
Instituția responsabilă	Primăria Ungheni
Grupurile țintă	Locuitorii și vizitatorii zonei Conducătorii auto
Descrierea proiectului	Reparația str. Unghiului și Arcașii lui Ștefan prin asfaltarea părții carosabile și reconstrucția trotuarelor Îmbunătățirea condițiilor de transport a pasagerilor
Cost estimativ	6 000 000 lei
Sursa de finanțare	Bugetul local Bugetul raional Fondul Rutier
Rezultate estimate	Reparația acestor străzi va permite extinderea rutei nr 6 de transport public Străzile Unghiului și Arcașii lui Ștefan reparate
Metode de evaluare a efectelor proiectului de revitalizare	Număr de cetățeni care beneficiază de condiții îmbunătățite a transportului public Ruta nr.6 extinsă

Nr proiectului	9
Titlul proiectului	Diversificarea activităților extrașcolare și promovarea voluntariatului în rândul tinerilor
Obiective	O1, O2
Localizarea	Centrul de Tineret
Instituția responsabilă	Primăria Ungheni în parteneriat cu Centrul Regional de Resurse pentru Tineret Ungheni
Grupurile țintă	Tineri cu vârsta de 14-35 ani, din municipiul Ungheni
Descrierea proiectului	Programul oferă spațiu de valorificare a timpului liber pentru tinerii studenți la colegii sau instituții de învățământ profesional, elevii de la licee, gimnaziile și școli. Prin diverse proiecte de voluntariat ei sunt implicați în soluționarea creativă a unor probleme ale comunității, își fac prieteni, își formează noi valori și acumulează experiență utilă.
Cost estimativ	50 000 lei
Sursa de finanțare	Primăria Ungheni

Rezultate estimate	Tinerii participă activ în soluționarea problemelor comunitare, dezvoltă programe și proiecte în folosul comunității și se implică în activități de voluntariat. Beneficii pentru tineri: • Utilizarea eficientă a timpului liber; • Educație prin distracție; • Dezvoltare personală; • Experiență utilă la obținerea unui loc de muncă; • Dobândirea de noi cunoștințe și abilități; • Prietenii valoroase; • Apartenența la o comunitate prestigioasă; • Partajarea cunoștințelor deținute cu alții; • Formarea de contacte utile și cunoașterea factorilor de decizie din comunitate; • Asumarea și gestionarea de responsabilități; • Deprinderea lucrului în echipă.
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare	Vor fi aplicate chestionare pentru evaluare în ceea ce privește: • Schimbarea viziunii față de societate și rolul său ca cetățean active; • Realizarea de economii financiare în rezolvarea problemelor locale; • Creșterea rentabilității investițiilor financiare făcute în comunitate; • Creșterea nivelul de informații în comunitate cu privire la activitatea organizației gazdă; • Creșterea creativității și gradului de eficiență în identificarea și utilizarea resurselor locale (existente) în rezolvarea problemelor locale; Mai multe nevoi locale rezolvate cu mai puține resurse și într-un interval mai scurt de timp.

Nr proiectului	10
Titlul proiectului	Dezvoltare profesională pentru locuitorii zonei Ungheni Vale
Obiective	O1
Localizarea	Tineri cu vârsta de 16-35 ani
Instituția responsabilă	Primăria Ungheni în parteneriat cu Centrul pentru Tineret
Grupurile țintă	Locuitorii din Ungheni Vale
Descrierea proiectului	Sesiuni de informare privind cariera pentru tineri. În cadrul sesiunilor de formare, tinerii sunt ghidați: Să se autocunoască și să-și dezvolte încrederea și respectul față de sine; Să-și identifice nevoile, interesele, valorile și capacitățile personale ce le vor facilita planificarea viitoarei cariere; Să identifice cu ajutorul diferitor metode (teste) tipul de activitate, profesie, studii conform nevoilor, intereselor pe care le posedă; Să utilizeze diverse strategii de căutare a unui loc de muncă sau studii; Să cunoască cadrul legal privind angajarea în câmpul muncii, drepturile și responsabilitățile angajaților și ale angajatorilor. De asemenea, vor fi organizate instruirii pentru șomerii din zonă / recalificarea profesională; dobândirea unor cunoștințe, priceperi și deprinderi minime necesare pentru desfășurarea unei activități de facilitare a integrării sociale a persoanelor în concordanță cu aspirațiile lor profesionale și cu necesitățile pieței muncii.

Cost estimativ	120 000 lei
Sursa de finanțare	Primăria Ungheni
Rezultate estimate	Fiecare beneficiar va avea un plan individualizat de intervenție, în funcție de care se va stabili la ce cursuri și stagii va participa; fiecare tânăr va participa la o ședință de consiliere vocațională de grup / lună și la o ședință individuală / lună. Tinerii au o calificare profesională, își cunosc drepturile și participă activ în societate și economie. Ulterior absolvirii cursurilor de formare profesională, tinerii vor fi asistați în procesul de căutare și obținere a unui loc de muncă. Un accent sporit va fi pus pe suportul tânărului în tranziția de la formare profesională la angajare.
Metode de evaluare a efectelor proiectului de revitalizare	Numărul de beneficiar instruiți – planuri individuale Numărul de tineri angajați în baza parteneriatelor public-private Numărul de programe de dezvoltare profesională dezvoltate

Nr proiectului	11
Titlul proiectului	Clubul Seniorilor. Seniorii resurse pentru comunitate.
Obiective	O1; O3
Localizarea	Centrul de tineret, Ungheni Vale
Instituția responsabilă	Primăria mun. Ungheni
Grupurile țintă	Persoanele de vârstă a treia
Descrierea proiectului	Amenajarea unui spațiu unde persoanele de vârstă a treia vor avea posibilitatea să se întâlnească, să comunice, să formeze cluburi după interese și să desfășoare o gamă largă de activități de socializare și dezvoltare.
Cost estimativ	400 000 lei
Sursa de finanțare	Asociația Reflectarea asupra Europei Primăria Ungheni
Rezultate estimate	Vârstnicii din zona Ungheni Vale vor dispune de un local unde ar putea să comunice sau să desfășoare activități după interese
Metode de evaluare a efectelor proiectului de revitalizare	Numărul de beneficiar ai clubului Numărul de activități desfășurate

Proiectele complementare sunt:

Nr proiectului	A
Titlul proiectului	Sporirea eficienței energetice a locuințelor multietajate din zona de revitalizare
Descrierea proiectului	Efficientizarea energetică a clădirilor multietajate din zonă prin termoizolarea pereților exteriori, reparația acoperișului, soclurilor și repararea sistemelor de ventilare.
Cost estimativ	5 000 000 lei
Surse de finanțare	Bugetul local; Fondul de eficiență energetică; Contribuția locatarilor

Nr proiectului	B
Titlul proiectului	Amenajarea stațiilor de așteptare – transport public
Descrierea proiectului	Amenajarea stațiilor de așteptare de tip modern pentru a oferi condiții de utilizare a transportului public în zonă.
Cost estimativ	450 000 lei
Surse de finanțare	Bugetul local; Agenți economici

Nr proiectului	C
Titlul proiectului	Reparația digului lacului Delia
Descrierea proiectului	Lucrări de consolidare a digului lacului Delia
Cost estimativ	10 000 000 lei
Surse de finanțare	Bugetul Local; Bugetul Raional; Fondul Ecologic; Apele Moldovei

Nr proiectului	D
Titlul proiectului	Reparația digului râului Prut
Descrierea proiectului	Lucrări de consolidare a malului râului Prut
Cost estimativ	30 000 000 lei
Surse de finanțare	Bugetul Local; Bugetul Raional; Fondul Ecologic; Uniunea Europeană

Nr proiectului	E
Titlul proiectului	Adaptarea la schimbările climatice
Descrierea proiectului	Proiectul presupune măsuri și intervenții complexe de prevenire a inundațiilor în zona de revitalizare prin construcția sistemelor de evacuare a apelor pluviale.
Cost estimativ	10 000 000 lei
Surse de finanțare	Bugetul Local; Bugetul Raional; Fondul Ecologic

Nr proiectului	F
Titlul proiectului	Dezvoltarea capacităților liderilor locali în scrierea și implementarea proiectelor
Descrierea proiectului	Identificarea persoanelor active și organizarea instruirilor privind scrierea și implementarea proiectelor.
Cost estimativ	100 000 lei
Surse de finanțare	Bugetul Local; Programe de finanțare externă UE

Nr proiectului	G
Titlul proiectului	Amenajarea curții blocului din str. Unirii 3
Descrierea proiectului	Reabilitarea căilor de acces în curte Amenajare parcări Amenajare teren de joacă pentru copii
Cost estimativ	1 000 000 lei
Surse de finanțare	Bugetul Local; Contribuția cetățenilor

Nr proiectului	H
Titlul proiectului	Construcția sistemului de canalizare în zonă
Descrierea proiectului	Reabilitarea sistemului existent de canalizare și extinderea rețelelor de canalizare și conectarea caselor individuale la sol.
Cost estimativ	6 000 000 lei
Surse de finanțare	Primăria Ungheni; Fondul Ecologic; GIZ; Contribuția cetățenilor

VI. IMPLEMENTAREA ȘI MANAGEMENTUL PROGRAMULUI DE REVITALIZARE URBANĂ

Implementarea programului de revitalizare se va realiza în baza proiectelor planificate. Sistemul de management și de implementare a programului este arătat schematic în figura 27. Pentru implementarea eficientă a programului se va ține cont de principiul politicilor transversale, care inter-relaționează între ele pentru asigurarea integrității și complexității intervențiilor de revitalizare.

Programul de revitalizare este un instrument de coordonare a politicilor sociale în zona de revitalizare, prin urmare, acesta include o serie de activități sociale care se influențează reciproc, iar implementarea lor ar trebui să fie în beneficiul locuitorilor din zonă. În plus, programul include proiecte care, deși nu sunt strict sociale, servesc la satisfacerea așteptărilor și nevoilor comunității locale și contribuie la îmbunătățirea fizică a calității vieții - proiecte de infrastructură care îmbunătățesc calitatea serviciilor publice, de exemplu accesul la zonele de agrement. Politica socială în revitalizare se concentrează în primul rând pe grupurile identificate care au cel mai mult nevoie de sprijin și incluziunea: familiile cu mulți copii; părinții singuri; persoanele în vârstă; persoanele expuse riscului de excludere, șomerii și riscul de sărăcie.

Politica spațială se explică prin faptul că revitalizarea are loc într-un spațiu specific – zona de revitalizare. La etapa implementării programului, pe lângă asigurarea concentrației spațiale prin activități concrete în zona de revitalizare, se vor întreprinde activități spațiale pentru a rezolva cele mai importante probleme care vizează în primul rând aspectul social al revitalizării: îmbunătățirea calității spațiilor publice și semi-publice; îmbunătățirea calității zonelor verzi și de agrement; îmbunătățirea accesibilității spațiale a zonei de revitalizare, atât în ceea ce privește transportul, cât și pietonii și bicicliștii. Unele proiecte (de ex. Clubul seniorilor) din punct de vedere spațial se va desfășura în altă zonă – adiacentă celei de revitalizare, având drept grup țintă seniorii inclusiv din de revitalizare.

Politica de tineret, în acest caz ocupă un rol deosebit datorită resurselor și potențialul din zonă. Centrul de Tineret din zona de revitalizare va servi un punct de atracție pentru tineri dar și pentru alte categorii de populație, aici vor fi organizate activități comunitare, de instruire, de integrare etc.

Politica de mediu este de o importanță deosebită, ținând cont de resursele de mediu din zona de revitalizare. Intervențiile care vor fi realizate în zonă vor fi prietenoase mediului, prin păstrarea ecosistemului natural și cu accent pe culturalizarea ecologică a populației.

De asemenea, procesul de implementare și management al programului are la bază principiul complementarității:

- **Complementaritatea problemelor** – proiectele planificate în cadrul programului reprezintă soluții pentru problemele identificate în urma analizei complexe și transparente. Soluțiile propuse sunt complexe și integrate.
- **Complementaritatea temporală** presupune că anumite activități de revitalizare planificate în cadrul programului reprezintă activități de continuare a unor inițiative anterioare (de ex. implicarea grupului local de inițiativă). Or, acțiunile prevăzute în program pot servi drept început pentru anumite proiecte complexe de viitor.
- **Complementaritatea surselor de finanțare.** Procesul de implementare a programului, din perspectiva finanțării se bazează pe diversitatea surselor de finanțare care se completează reciproc. Vor fi antrenate surse ale bugetului local, vor fi încurajate investiții private, vor fi valorificate surse din fonduri naționale, vor fi aplicate propuneri de proiecte la donatori și

finanțatori internaționali, se va stimula implicarea rezidenților (prin efort propriu, contribuție financiară etc.).

- **Complementaritatea instituțională** – implementarea proiectelor de revitalizare se va face în baza parteneriatelor eficiente dintre diverse instituții.

Coordonatorul procesului este Primăria mun. Ungheni prin intermediul persoanei responsabile de revitalizarea urbană. Partenerii de bază ai procesului sunt:

- *Centrul de Tineret din zona Ungheni Vale*, care va avea un rol-cheie în realizarea activităților de instruire pentru tineret și alte categorii de populație, inclusiv în sensul incluziunii sociale.
- *Centrul de Excelență al Poliției de Frontieră*, care va participa activ în implementarea ideilor de revitalizare, în special amenajarea scuarului verde.
- *Grupul de inițiativă locală Pyretus*, care are o experiență de activitate de 2-3 ani, reprezintă un partener important pentru mobilizarea comunitară în zonă, dar și pentru coordonarea unor activități la nivelul zonei.

Aceste instituții reprezintă parteneri de încredere, pe termen lung pentru asigurarea sustenabilității și continuității activităților de revitalizare. Flexibilitatea programului și formula deschisă de management al programului va permite antrenarea altor părți interesate în proces pe parcursul realizării, atât din mediul public, cât și cel civic și privat, atât de la nivelul zonei de revitalizare cât și de la nivelul întregului oraș, regiune.

La nivel național, procesul de revitalizare urbană este coordonat de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, prin dezvoltarea cadrului normativ. La nivel regional, Agenția de Dezvoltare Regională Centru reprezintă partenerul de bază pentru mun. Ungheni privind procesul de revitalizare urbană, prin suportul în implementarea programului (monitorizare, fundraising etc.).

Procesul de management și implementare a Programului (fig.27) constă din:

- Consiliul Municipal care reprezintă autoritatea care aprobă programul.
- Primăria, care prin intermediul persoanei responsabile de revitalizarea urbană este coordonatorul procesului.
- Principiul de bază al implementării este participarea rezidenților prin mobilizare comunitară, prin implicarea activă la toate etapele de planificare, realizare și continuare a activităților de revitalizare. În acest sens sunt 3 structuri principale, fără a se limita la ele: Grupul local de inițiativă constituit din liderii locali; Comisia Consultativă creată în procesul de elaborare a programului, va continua activitatea sa pentru o logică a programului; Centrul de Tineret din zonă – un punct comunitar pentru toate categoriile de vârstă.
- Parteneriatele multi-sectoriale funcționabile sunt un element important în procesul de realizare a programului. Întregul mecanism de implementare se bazează pe o comunicare activă dintre diverșii parteneri, în special primăria și comunitatea locală.

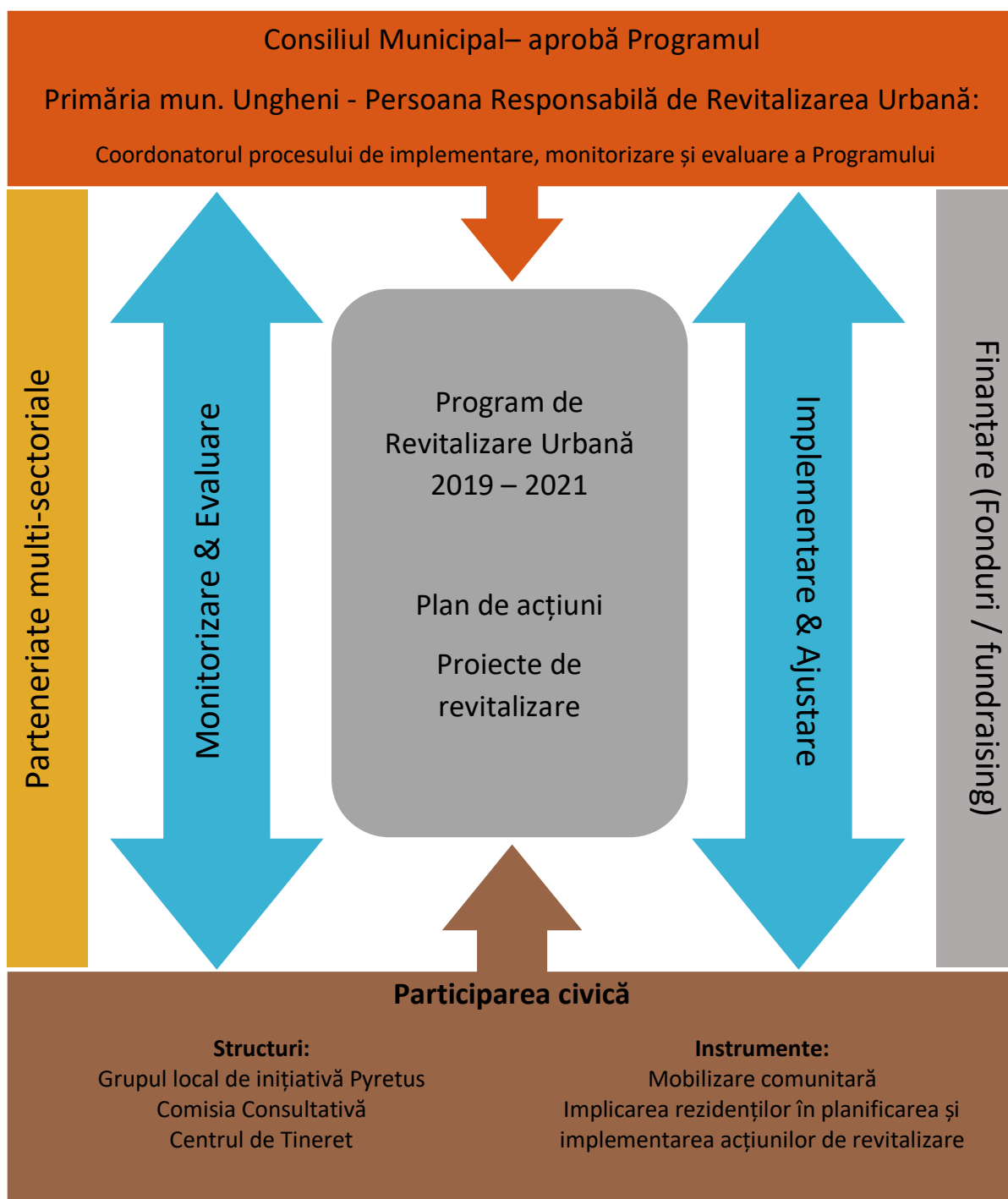

Figura 27. Schema de management a Programului de Revitalizare

VII. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA PROGRAMULUI DE REVITALIZARE URBANĂ

Monitorizarea reprezintă activitatea de observare a schimbărilor, a reușitelor implementării. Rezultatele monitorizării vor permite ajustarea programului la necesitățile reale din zona de revitalizare și adaptarea activităților planificate la circumstanțele noi.

Primăria, prin intermediul persoanei responsabile de revitalizarea urbană este responsabilă de monitorizarea și evaluarea programului. Procesul de monitorizare se bazează pe dialogul continuu cu rezidenții din zona de revitalizare și structurile la nivel de zonă (Grupul Pyretus, Comisia Consultativă etc.). Ajustările programului se vor baza pe necesitățile reale ale locuitorilor și ale partenerilor implicați.

Monitorizarea programului se va realiza în baza indicatorilor de rezultat indicați la fiecare proiect. Raportul de monitorizare va fi elaborat anual în baza indicatorilor specificați în tabelul 4.

Evaluarea va fi realizată la finalul perioadei de implementare a programului și va avea forma unui raport prezentat public. Evaluarea va permite evidențierea rezultatelor procesului de implementare, dar și însușirea lecțiilor învățate.

Tabelul 4. Indicatorii de rezultat

Obiectivele specifice de revitalizare	Indicatorii de rezultat
O 1. Sporirea incluziunii sociale și a oportunităților de dezvoltare pentru toți locuitorii zonei de revitalizare	Numărul activităților comunitare implementate
O 2. Crearea și facilitarea serviciilor locale de calitate și extinderea potențialului de dezvoltare economică	Numărul serviciilor îmbunătățite
O 3. Amenajarea spațiilor de agrement și îmbunătățirea calității și securității infrastructurii urbane	Numărul de spații amenajate

Tabelul nr. 5

Cadru financiar al programului de revitalizare 2019-2021

	Surse publice			Surse private	Suma
	Proprii (municipale)	Naționale	Externe (finanțarea străină)		
Proiecte de bază	6 565 000	9 080 000	11 500 000	625 000	27 770 000 lei
Proiecte complementare (estimate)	5 650 000	17 000 000	38 500 000	350 000	61 500 000 lei
suma	12 215 000	26 080 000	50 000 000	975 000	89 270 000 lei

Republica Moldova
Consiliul Municipal Ungheni

3600, str. Națională 7, mun. Ungheni, Republica Moldova, tel. (236) 2.24.37, fax. (236) 2.31.81, primaria_ungheni@yahoo.com

DECIZIE nr. 2/8
din 29.03.2019

Cu privire la aprobarea Programului
de Revitalizare Urbană a mun. Ungheni 2019 -2021

În temeiul art.14 alin. (2), lit. p) din Legea nr. 436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală cu modificările și completările ulterioare;

Luînd în considerare că municipiului Ungheni este unul din cele 9 municipii/orașe din Republica Moldova care a participat și beneficiat de suportul tehnic în anul 2018 – asistență de facilitare și expertiză în procesul de elaborare a Programului de Revitalizare Urbană;

Având în vedere că dezvoltarea multisectorială și mobilizarea comunitară reprezintă un obiectiv major al administrației publice locale a mun. Ungheni, iar procesul de elaborare a Programului de Revitalizare Urbană a mun. Ungheni se bazează pe principiul transparenței datelor și informațiilor, consultării și implicării comunității locale, acest document se încadrează în prioritățile strategice de dezvoltare ale mun. Ungheni,

Consiliul Municipal Ungheni

DECIDE:

1. Se aprobă Programul de Revitalizare Urbană a mun. Ungheni 2019-2021 (se anexează).
2. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în seama primarului municipiului Ungheni, Alexandru Ambros.

Președintele ședinței

Maria BURUIANĂ

Secretarul
Consiliului Municipal

Tudor GAVRILIUC

Republica Moldova

Consiliul Municipal Ungheni

3600, str. Națională 7, mun. Ungheni, Republica Moldova, tel. (236) 2.24.37, fax. (236) 2.31.81, primaria_ungheni@yahoo.com

DECIZIE nr. 2/16
din 30.03.2018

Cu privire la co-finanțarea proiectului „Implicarea civică pentru îmbunătățirea condițiilor de trai în municipiul Ungheni”/Nr. de Referință al aplicației SPF-2018-UR-010/ și Acordul de parteneriat între Primăria Municipiului Ungheni și AO Centrul Regional de Dezvoltare Durabilă

Având în vedere p. 14 Condițiile de semnare a Contractului de cofinanțare din Regulile de participare la Programul Fondului de Granturi Mici 2018 – Ediția Revitalizare Urbană, finanțat de Fundația Solidaritate a Poloniei în Republica Moldova prin Centrul de Informare a Autorităților Locale;

Luând în considerare importanța îmbunătățirii condițiilor de trai ale cetățenilor din municipiul Ungheni;

În temeiul art. 14 alin. (2), lit. h) al Legii nr. 436-XVI din 28.12.2006, privind administrația publică locală, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Municipal,

DECIDE:

1. Se acceptă implementarea în municipiul Ungheni a proiectului „Implicarea civică pentru îmbunătățirea condițiilor de trai în municipiul Ungheni”, cu valoarea totală de 3 241 358 lei, Nr. de Referință al aplicației SPF-2018-UR-010 în cadrul Fondului de Granturi Mici 2018 – Ediția Revitalizare Urbană, finanțat de Fundația Solidaritate a Poloniei în Republica Moldova.
2. Se aprobă contribuția în valoare de 1 511 650 lei, din contul împrumutului bancar, ceea ce constituie 46,64 % din bugetul total al proiectului „Implicarea civică pentru îmbunătățirea condițiilor de trai în municipiul Ungheni”, Nr. de Referință al aplicației SPF-2018-UR-010 în cadrul Fondului de Granturi Mici 2018 – Ediția Revitalizare Urbană, finanțat de Solidarity Fund PL lei.
3. Mijloacele financiare ale proiectului vor fi gestionate de Primăria Municipiului Ungheni printr-un cont special.
4. Primăria Municipiului Ungheni va achita costurile suplimentare legate de implementarea proiectului.
5. Se desemnează Eduard Balan, viceprimar, responsabil de procesul de revitalizare urbană în municipiul Ungheni, inclusiv proiectul „Implicarea civică pentru îmbunătățirea condițiilor de trai în municipiul Ungheni”.
6. Se aprobă Acordul de parteneriat pentru implementarea proiectului „Implicarea civică pentru îmbunătățirea condițiilor de trai în municipiul Ungheni” din 28 februarie 2018 încheiat între Primăria Municipiului Ungheni și AO Centrul Regional de Dezvoltare Durabilă, se anexează.
7. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în seama primarului municipiului, dlui Ambros Alexandru.

Președintele ședinței

Secretarul
Consiliului Municipal

Maria BURUIANĂ

Tudor GAVRILIUC

Primăria mun Ungheni

PROCESUL-VERBAL nr. 1

al ședinței Comisiei Consultative privind Revitalizarea Urbană în or. Ungheni

Data: 05.09.2018

Locația: *Centrul Regional de Resurse pentru Tineret Ungheni (Ungheni Vale)*

Participanți: conform listei de semnături (se atașează)

Ordinea de zi: conform agendei (se atașează)

Au luat cuvântul și s-au discutat următoarele:

1. Dl. Ion Ungureanu (facilitator), care a făcut prezentarea conceptului de Revitalizare Urbană și a proiectului de Revitalizare Urbană în Moldova.
2. Dl. Balan Eduard, responsabil de procesul de Revitalizare Urbană în mun. Ungheni, a informat despre etapele realizate în cadrul proiectului de Revitalizare Urbană. De asemenea a adus la cunoștința celor prezenți după ce criteriile a fost selectată zona Ungheni Vale pentru a fi inclusă în procesul de revitalizare urbană.
3. Dl. Balan Eduard a informat că în cadrul proiectului este necesară crearea Comisiei Consultative care v-a avea rolul de a îmbunătăți Programul de revitalizare Urbană din mun. Ungheni.
4. Au fost analizate rapoartele Fact Finding Mission prezentate de către membrii grupului multisectorial. Au fost analizate problemele cu care se confruntă locuitorii zonei Ungheni Vale.

S-a decis:

1. Constituirea Comisiei Consultative unde să fie incluși reprezentanți ai Grupului de Inițiativă Locală, asistent social, polițist de sector, tineri voluntari, locuitori din zona Ungheni Vale, reprezentanți ai instituțiilor din zonă. (Componenta se anexează)

A aproba lista Comisiei Consultative în următoarea componentă (conform anexei)

Întocmit de: Balan Eduard, responsabil de revitalizare urbană, mun Ungheni

Această activitate este implementată în contextul promovării abordării de Revitalizare Urbană în Republica Moldova cu suportul programului polonez de cooperare pentru dezvoltare al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Polone.

Comisia Consultativă

	Nume/Prenume		
1	Grădinaru Nina	Președinte GIL	
2	Ermurachi Elena	membru GIL	
3	Lupu Olesea	membru GIL	
4	Postanciuc Anatolie	locuitor Ungheni Vale	
5	Ciocîrlan Angela	Director Centru de Tineret	
6	Ciobanu Oxana	specialist CRDDL R Ungheni	
7	Popa Vladislav	Poliția de Frontieră	
8	Strungari Ana	reprezentant Centru de Tineret	
9	Florescu Ovidiu	Tînăr voluntar	
10	Timoftica Cristina	Tînăr voluntar	
11	Colin Victor	Inspectoratul de Poliție	
12	Beleniuc Elena	Asistent Social	

Primăria mun Ungheni

PROCESUL-VERBAL nr. 2

al ședinței Comisiei Consultative privind Revitalizarea Urbană în or. Ungheni

Data: 12.09.2018

Locația: *Centrul Regional de Resurse pentru Tineret Ungheni (Ungheni Vale)*

Participanți: conform listei de semnături (se atașează)

Ordinea de zi: conform agendei (se atașează)

Au luat cuvântul și s-au discutat următoarele:

1. Dl. Ion Ungureanu (facilitator), care a făcut o analiză privind rezultatele primei ședințe.
2. Dl. Balan Eduard a propus ca membrii Comisiei Consultative să se expună asupra punctelor slabe și punctele tari ale zonei de revitalizare. Urmare a discuțiilor la acest subiect au fost colectate următoarele informații (se anexează).
3. Dl. Balan Eduard a informat membrii Comisiei Consultative că în cadrul elaborării Programului de Revitalizare Urbană a or. Ungheni este necesară analiza aprofundată a zonei de revitalizare. Asistentul social a făcut o prezentare privind beneficiarii de ajutor social din zonă, precum și problemele cu caracter social cu care se confruntă locuitorii. Polițistul de sector a informat membrii Comisiei Consultative despre situația criminogenă din zonă, precum și sectoarele unde apar cel mai frecvent astfel de situații.
4. Dl. Balan Eduard a propus organizarea unor activități unde vor fi implicați cetățenii din zona de revitalizare. Prima activitate urmează să aibă loc pe 15 septembrie unde vor fi implicați toți locuitorii la o acțiune de salubritate a teritoriului Ungheni Vale. O altă activitate planificată este organizarea Hramului sectorului Ungheni Vale în data de 21.09.2018. Activitatea la care cetățenii din zonă vor fi informați despre Programul de Revitalizare Urbană, precum și va fi instalat un bol unde cetățenii vor avea posibilitatea de a veni cu idei privind schimbările pe care le doresc în zona unde locuiesc, dar și să expună principalele probleme cu care se confruntă zona de revitalizare.

S-a decis:

1. Organizarea a două activități – salubritatea teritoriului Ungheni Vale și Organizarea Hramului Cartierului Ungheni Vale cu informarea cetățenilor despre Programul de Revitalizare Urbană.

Întocmit de: *Balan Eduard, responsabil de revitalizare urbană, mun Ungheni*

Această activitate este implementată în contextul promovării abordării de Revitalizare Urbană în Republica Moldova cu suportul programului polonez de cooperare pentru dezvoltare al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Polone.

Primăria mun Ungheni

PROCESUL-VERBAL nr. 3
al ședinței Comisiei Consultative privind Revitalizarea Urbană în or. Ungheni

Data: 15.10.2018

Locația: *Centrul de Informare a Cetățenilor(Primăria Ungheni)*

Participanți: conform listei de semnături (se atașează)

Ordinea de zi: conform agendei (se atașează)

Au luat cuvântul și s-au discutat următoarele:

1. Dl. Ion Ungureanu(facilitator), care a făcut o totalizare a rezultatelor de la ședința 2.
2. Dl. Balan Eduard a pus în discuție problemele cu care se confruntă locuitorii din zona Ungheni Vale. Membrii Comisiei Consultative s-au expus referitor la problemele care au fost constatate în urma discuțiilor avute cu locuitorii din zonă.
3. Dl Balan Eduard a propus lucrul în grup a membrilor Comisiei Consultative pentru a evidenția care sunt avantajele și dezavantajele acestei zone pentru dezvoltarea ei pe viitor.

Întocmit de: *Balan Eduard, responsabil de revitalizare urbană, mun Ungheni*

MINISTRY
OF INVESTMENT
AND ECONOMIC DEVELOPMENT

Polish aid

Această activitate este implementată în contextul promovării abordării de Revitalizare Urbană în Republica Moldova cu suportul programului polonez de cooperare pentru dezvoltare al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Polone.

Primăria mun Ungheni

PROCESUL-VERBAL nr. 4
al ședinței Comisiei Consultative privind Revitalizarea Urbană în or. Ungheni

Data: 14.11.2018

Locația: *Centrul de Informare a Cetățenilor(Primăria Ungheni)*

Participanți: conform listei de semnături (se atașează)

Ordinea de zi: conform agendei (se atașează)

Au luat cuvântul și s-au discutat următoarele:

1. Dl. Ion Ungureanu(facilitator), care a făcut o analiză privind rezultatele celei de a III-a ședințe.
2. Dl. Balan Eduard și Dl Ion Ungureanu au informat membrii Comisiei Consultative despre rezultatele stagiului avut în or. Leszno. Polonia.
3. Dl. Balan Eduard a propus ca membrii Comisiei Consultative să vină cu propuneri privind elaborarea Misiunii și Viziunii Programului de Revitalizare urbană în mun. Ungheni (zona Ungheni Vale).
4. Dl Balan Eduard, urmare a problemelor care au fost identificate în zona de revitalizare precum și în urma analize indicatorilor negativi identificați a propus ca membrii Comisiei Consultative să vină cu propuneri de idei de proiecte care ar fi incluse în Programul de Revitalizare urbană a mun. Ungheni pentru realizare în următorii 3 ani. Astfel au fost propuse spre aprobare 11 idei de proiecte pentru a fi realizate în următorii 3 ani.

S-a decis:

1. A include în Programul de revitalizare urbană a mun. Ungheni 11 idei de proiecte pentru a fi implementate în perioada 2019-2021.

Întocmit de: *Balan Eduard, responsabil de revitalizare urbană, mun Ungheni*

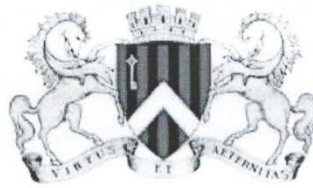

MINISTRY
OF INVESTMENT
AND ECONOMIC DEVELOPMENT

Polish aid

Această activitate este implementată în contextul promovării abordării de Revitalizare Urbană în Republica Moldova cu suportul programului polonez de cooperare pentru dezvoltare al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Polone.

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI UNGHENI

Primăria municipiului Ungheni anunță desfășurarea Audierii Publice privind aprobarea Programului de Revitalizare Urbană a Municipiului Ungheni

Primăria municipiului Ungheni invită reprezentanții societății civile, mass-media și persoanele interesate să participe la audierile publice privind aprobarea **Programului de Revitalizare Urbană a Municipiului Ungheni**.

Audierea publică va avea loc la data de **27 februarie 2019**, la ora **14:00** în incinta Centrului de Informare pentru Cetățeni, Primăria municipiului Ungheni, str. Națională, nr. 7.

**SPRIJINUL DUMNEAVOASTRĂ ÎN CALITATE DE CETĂȚEAN ACTIV
ESTE IMPORTANT!
VĂ AȘTEPTĂM CU PROPUNERI ȘI SUGESTII!**

Program Revitalizare Urbana Ungheni spre consultare

Detalii la tel: 0236 2 21 06

PLAN DE ACTIUNI DE IMPLEMENTAREA PRU:

Nr.	Titlul proiectului	Domenii de intervenții	Indicatori de analiză	Perioada de desfășurare a acțiunilor	Instituția partener în implementarea PRU Ungheni
1	Condiții mai bune pentru copiii de vârstă preșcolară din cartierul Ungheni Vale	- social - spațial funcțional - tehnici	-Număr de copii care vor fi înscriși la grădiniță -Număr de personal angajat în instituție	2019-2020	Primăria Ungheni AO Făclia GIL Pyretus
2	Salubritatea spațiilor verzi prin implicarea locuitorilor	- social - mediu	-Nr. de activități de informare și conștientizare a cetățenilor -Nr. de spații salubritate	2019-2020	Primăria Ungheni AO Făclia GIL Pyretus Centrul de Excelență în siguranța Frontierei Locuitori din zonă
3	În vale la izvor	- social - tehnici - spațial funcțional - mediu	-Nr. de persoane care beneficiază de spațiu amenajat	2020-2021	Primăria Ungheni AO Făclia GIL Pyretus Centrul de Excelență în siguranța Frontierei Locuitori din zonă
4	Siguranța cetățenilor prin modernizarea infrastructurii rutiere și de iluminat stradal în cartierul Ungheni Vale	- social - tehnici	-Nr. de cetățeni informați Nr. redus de accidente -Nr. redus de infracțiuni	2019-2020	Primăria Ungheni Inspectoratul de Poliție

Acest document a fost elaborat în cadrul proiectului nr. 309/2017/M3 „Suport pentru Guvernul Republicii Moldova în implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională a Moldovei 2016-2020 în domeniul politicii urbane și de dezvoltare urbană” (2017 – 2019), implementat de Ministerul Investițiilor și Dezvoltării Economice a Poloniei, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova și Solidarity Fund PL în Moldova. Proiectul este cofinanțat în cadrul programului polonez de cooperare pentru dezvoltare al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Polone - Polish aid.

Guvernul Republicii Moldova
Ministerul Agriculturii,
Dezvoltării Regionale și
Mediului

MINISTERSTWO
INWESTYCJI
I ROZWOJU

Solidarity Fund PL
in Moldova

Polish aid

5	Crearea condițiilor de practicare a sportului și promovarea unui mod sănătos de viață	- social - spațial funcțional - tehnici	- Nr. de activități sportive -Nr. de tineri care practică sportul	2020-2021	Primăria Ungheni AO Făclia GIL Pyretus Federația Moldovenească de Fotbal
6	Ungheni HUB pentru tineri – Centrul de suport în afaceri pentru TINERi	- social - economic	-Nr. de instruiți organizate -Nr. de tineri din Ungheni Vale implicați în activități	2019-2020	Primăria Ungheni Centrul Regional de Resurse pentru Tineret Ungheni AO Făclia
7	Organizarea activităților socio-culturale pentru sporirea incluziunii cetățenilor	- social	-Nr. de locuitori implicați în activitățile socio-culturale -Nr. de activități socio cultural organizate în zona Ungheni Vale	2019-2021	Primăria Ungheni AO Făclia GIL Pyretus Voluntarii PRO Ungheni
8	Reparația străzilor Unghiului și Arcașii lui Ștefan	- tehnici	-Nr. de cetățeni care beneficiază de condiții mai bune a transportului public	2021	Primăria Ungheni Consiliul Raional Ungheni Agenți economici
9	Diversificarea activităților extrașcolare și promovarea voluntariatului în rândul tinerilor	- social	-Nr de activități extrașcolare -Nr. de participanți în acțiuni de voluntariat	2019-2021	Primăria Ungheni AO Făclia Centrul Regional de Resurse pentru Tineret Ungheni Voluntarii PRO Ungheni GIL Pyretus
10	Dezvoltare profesională pentru locuitorii zonei Ungheni Vale	- social	-Nr. de activități privind dezvoltarea profesională	2019-2021	Primăria Ungheni Centrul Regional de Resurse pentru Tineret Ungheni AO Făclia
11	Clubul Seniorilor. Seniorii resurse pentru comunitate.	- social	-Nr. de activități organizate -Nr. de beneficiari ai clubului seniorilor	2019-2020	Primăria Ungheni AO Făclia Palatul de Cultură Ungheni

Proiecte complementare

Nr.	Titlul proiectului	Domenii de intervenții	Indicatori de analiză	Perioada de desfășurare a acțiunilor	Instituția partener în implementarea PRU Ungheni
1	Sporirea eficienței energetice a locuințelor multietajate din zona de revitalizare	- social - tehnici - mediu	-Nr. de locuințe termoizolate	2021	Primăria Ungheni Locuitorii Ungheni Vale
2	Amenajarea stațiilor de așteptare – transport public	- social - tehnici - spațial funcțional - economic	-Nr. stațiilor de așteptare	2019-2020	Primăria Ungheni Agenți economici
3	Reparația digului lacului Delia	- tehnici - mediu		2021+	Primăria Ungheni Fondul ecologic
4	Reparația digului râului Prut	- tehnici - mediu		2021+	Primăria Ungheni Fondul ecologic
6	Dezvoltarea capacităților liderilor locali în scrierea și implementarea proiectelor	- social	-Nr. de beneficiari instruiți	2019-2021	Primăria Ungheni Centrul Regional de Resurse pentru Tineret Ungheni AO Făclia
7	Amenajarea curții blocului din str. Unirii 3	- social - tehnici - mediu	Nr. terenurilor de joacă amenajate -Nr de beneficiai	2020-2021	Primăria Ungheni Locatarii Ungheni Vale
8	Construcția sistemului de canalizare în zonă	- social - tehnici - mediu	-Nr. de beneficiari conectați la sistemul de canalizare	2021+	Primăria Ungheni ÎM Apă Canal